1,4,6

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U. S. A.
SATURDAY, JUNE 3, 1967

LATVIJA
AMERIKĀ

44. N-RS SESTDIENA, 1967. G. 3. JŪNIJS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill. 60647, U. S. A., tālrunis 486—8975

TORONTO LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLAS SESTDIENAS ĢIMNAZIJAS 11. IZLAIDUMS

Uzņēmumā pirmā rindā no kreisās: skolotāja V. Pilpe, mācītājs A. Briedis, inspektrise V. Slavieša, direktors prof. V. Burkēvics, absolventu klases audzinātāja Anda Libere, diriģents A. Purvs, mākslinieks A. Nulītis, pianiste O. Upeniece un skolotāja E. Ezera; otrā rindā — absolventes Inta Kalniņa, Ruta Čube, Lolita Kalniņa, Ilze Pētersone, Nora Kļaviņa, Lauma Kalniņa, Inese Krastiņa, Ilze Korolkēviča, Valda Briede, TLTA prezidija kasieris K. Priedītis un sekretārs A. Sudmalis; aizmugurē — absolventi — Imants Gaiķis, Guntis Siliņš, Ainārs Māliņš, Uldis Celmiņš, Vilnis Lucs, Valdis Zāns, Elmārs Bērziņš, Imants Šķobe, Valdis Korbs un režisors H. Miķelsons. Foto: J. Liģers

Dr. Ansis Karps

Sāpīgās vietas

Labi aptaustot mūsu trimdas organismu, varam atrast diezgan daudz sāpīgu vietu, kuras daļēji būtu ārstējamas, bet daļēji arī neglābjamas; tām tikai kaps var palīdzēt. Šīs sāpīgās vietas var iedalīt trīs grupās: dziļi dvēselē gulošās, politiskā rakstura un vispārējā rakstura.

Visiem tiem, kam tagad jau 40 gadu un vairāk, ir pārtrūkušas kādas siržu saites ar cilvēka dzīvei būtiski svarīgām vietām un lietām. Kaut laiks dziedē brūces un nolīdzina bēdu asās šķautnes, tomēr kaut kas paliek pāri sirds apslēptākajā vietā, vienam vairāk, otram mazāk. Varbūt tikai pārdomu stundā uzpeld apziņā senie tēli un senā dzīve, kas sauc turp atgriezties. Bet — kā vairs aiziet uz to vietu bērzu birzī, kur sēdējām uz viena celma ar maigo draudzeni un zīlējām nākotni no baltā un raibā tauriņa lidojuma? Šādas atmiņas ir smeldzīgas, un no tām rodas atkal viens sirms mats vairāk. — Pārtrūkušas arī siržu saites ar labiem draugiem un tuviniekiem, kurus vairs neizdodas redzēt, bet kuriem jādzīvo aiz tautu cietuma sētas. Šīs sāpes ārīgi neredzamas, par tām nemēdz runāt, vienīgi kāds dzejnieks uzbur vārdu gleznas par šo dzīves nežēlību.

Mūsu politiskajā dzīvē ir sāpīgas vietas, kā daždien tuberkulozes izēstas daļas plaušās: dzīvība vēl būtu, kaut kāda elpošana notiek, tikai bez redzama nākotnes plāna. Komisks ir politisks trimdinieks bez politiska ideāla nākotnei, bet tā vietā cer dzīvi atgriezt atpakaļ par 180 gradiem. Ja nav nākotnes ideāla, tad veltīgi cerēt uz jaunākās paaudzes piedalīšanos, bet kur nav šīs pēdējās, tur nav nākotnes. Mūsu politiķi nav vēl pie šīs atziņas nākuši 20 gados, nav arī cerību, ka tas notiks.

Sāpīgi ir noskatīties uz nodevējiem mūsu rindās un uz galējību ceļos nokļuvušajiem. Kā var gribēt verdzību savai tautai, verdzību dvēseles lidojumiem mākslās un zinātnēs, ticībā un mīlestībā uz citiem cilvēkiem? Paša sātana meita nav varējusi to izturēt un bēgusi, lai meklētu Dievu. Cilvēku var mocīt, pārliecīgā ciešanu ellē viņš var sākt runāt to, ko nedomā, lai atvilktu elpu, lai vēl uz brīdi redzētu šo sauli, bet — kā var pārdoties par vērdiņu tas, kam nekādu draudu nav? Ak, mēs pazīstam garā defektīvos, kas citiem nokaisa dzīves ceļu ar indīgām smiltīm un kas prieku atrod citu cilvēku ciešanās. Kas sevi iedomājas par cilvēces glābēju ar nežēlības palīdzību, tas ir sava stulbuma apmāts.

Sāpīga mums ir plaisa starp veco un jauno paaudzi. Jau pati dzīves norise paaudžu maiņās to rada, bet mūsu apstākļos to pastiprina dzīve citu tautu vidū. Drīz vien šīs plaisas vairs nebūs, jo plaisas vecākā mala nozudīs aizsaulē. Šo plaisu varētu apārstēt, ja stāvētāji vecākajā malā vairāk mēģinātu iejusties jaunās dzīves veidotājos un soļotu vairāk līdz jaunajam laikam, kas nav apturams. Jaunie prāti urbjas iekšā noslēpumos ap mums, bet vecie domā, ka jau nonākuši līdz visas gudrības pilnībai un ka nekas jauns vairs nav atklājams, nedz meklējams. Katram vecumam šai dzīvē ir savs uzdevums, ko it labi var saskaņot, ja vien pastāv griba to darīt.

Sāpīgi ir noskatīties uz latviešu skopo bruņinieku. Taupība ir viena lieta, bet skopums cita. Neviena tauta nav priecājusies par skopuļiem, tie arvien ieguvuši satiriķu un karikatūristu uzmanību. Tā ir iegrimšana galējībā, jo pavisam maza devība ar visu piedalīšanos varētu veikt ļoti lielus darbus.

Sāpīga tautas dzīvē kļuvusi jubileju sērga, īsta lipīga slimība, kura paralizē daudz labu pasākumu. Jubilejas tagad rīko ik pa 5 gadiem, viena cilvēka mūžā sanāk labs ducis. Tā vietā ir parafrazēti Akurātera vārdi: „Savu jubileju turi augstāk par visu, tai ziedo visu, tad būsi laimīgs!" Tas pats sakāms par lepnām un dārgām vēsturisku notikumu atceres svinībām, no kurām paliek pāri tikai paģiras, bet nekā vēstures turpināšanai. Pirmā vieta polonēzē tautai nedod itin nekā, tieši otrādi — tā rada plaisu, kura kavē kopīgu rīcību.

Sāpīga ir atziņa, ka neviena kongresa vairs nevar rīkot bez lielu līdzekļu izšķērdēšanas, bet Kultūras fonds tikko velk dzīvību kā plaušu slimnieks, kam trūkst elpas. Revolūcionāru garu velti meklēt sapulcēs, kurās valkā lielkungu svārkus, bet nekā nav cerību uz brīvību. Ja arī pēc nacionāliem kongresiem paliek pāri vienīgi paģiras, tad kaut kas nav kārtībā ar sabiedrības stāju.

Daudz ko no teiktā varētu labot jaunā audze, tādēļ atkārtoju vārdus, kurus sacīju jau pirms 10 gadiem: latvju jaunatne, šis ir laiks, kad vajadzīga sajūsma uz lieliem darbiem. Nebēdziet no ierindas un nesakiet — es esmu gudrāks kā visi, es nekustos, lai visu dara Antiņš!

Studentu protests

Organizācijas BATUN aicinājumam rakstīt protesta vēstules Anglijas ministru prezidentam Vilsonam, sūtnim Apvienotajās nācijās lordam Karadonam un citiem britu diplomātiskajiem pārstāvjiem dažādās zemēs bijusi plaša atsaucība. To vislabāk liecina ne tikai publicētās atzīmes par organizāciju iesniegtajiem protesta rakstiem pret Anglijas nodomu piesavināties noguldīto Baltijas valstu zeltu un citas vērtības, bet jo sevišķi neskaitāmie protesta tekstu noraksti, kurus mūsu organizācijas un atsevišķas personas piesūtījušas „Latvija Amerikā" redakcijai. Nav iespējams visu šo iesniegumu tekstus publicēt, jo tie aizņemtu vairākus laikraksta numurus, bet pamatdoma visos ir tā pati — neapmierinātība un sašutums par Anglijas nelegālo rīcību un Baltijas tautu dāvātās uzticības laušanu. Kāds latviešu studentu protesta raksts ievērojami atšķiras no citiem redakcijā saņemtajiem, jo sastādīts ne vien nevainojamā un akadēmiskā angļu valodā (ko nevar teikt par daudziem citiem), bet visa tā forma ir savādāka nekā tik bieži lasītās „žēlošanās vēstules", kādēļ, šķiet, angļu augstajam prātam būs piemērotākā. Šī iesnieguma tekstu vēlamies pasniegt arī mūsu lasītājiem, kaut tulkojumā tas vairs nav tik efektīvs kā angļu valodā, atšķirība no citiem tomēr jūtama tāpat.

Protesta vēstuļu rakstīšanā jo rosīgi piedalījusies arī Latviešu studentu centrālā savienība, darot iespējamo, lai BATUN ierosināto akciju jo plaši izvērstu visu latviešu studentu vidū. Sarakstē ar citu trimdas zemju studentu apvienībām gūta atsaucība arī citos kontinentos. Tā, piemēram, Austrālijas latviešu studentu apvienība kopā ar studentu slēgtajām organizācijām savākusi bagātīgus faktu materiālus, kurus izlietojusi protesta vēstuļu rakstīšanai.

ASV rosība šai akcijā izpaudās atsevišķu studentu kopu mērogā. Kopīgajā pasākumā iesaistījušies ne tikai austrumu piekrastes studentu kopu locekļi (piemēram, Čikaga), bet arī ASV rietumpiekrastes. Šāgada dziesmu svētku pilsētas Sanfrancisko latviešu studentu kopa savā sanāksmē, kurā piedalījās arī LSCS pārstāve Ruta Priedkalne un ALJAs pārstāvis Lauris Kalniņš, nolēma izstrādāt protesta vēstuli, lai ar to apstaigātu pilsētas un apkārtnes tautiešus, vācot parakstus. Atsaucība bija laba, it sevišķi no jaunākās paaudzes puses. Protestam doto parakstu lapas nosūtītas Anglijas sūtnim Apvienotajās nācijās lordam Karadonam ar šādu pavadvēstules tekstu:

— „Sanfrancisko un apkārtnes latviešu kopa ir sarūgtināta, uzzinot, ka Lielbritanijas valdība panākusi vienošanos ar Pad. savienību, — tas met garu šaubu ēnu uz britu atbalstu Baltijas valstīm to cīņā pret padomju agresiju.

Oficiālais 1967. gada 13. februāra komunikē, publicēts pēc premjera Kosigina vizītes Jūsu zemē, it kā norāda, ka britu valdība piekrīt Baltijas valstu nelegālajai inkorporācijai Pad. savienībā, atzīstot padomju suverēnitāti pār territoriju, kuŗu tā pašreiz pārvalda. Mēs saprotam, ka šāda Jūsu valdības nostāja būtu atkāpšanās ne tikai no britu tradicionālās Baltijas valstu atbalstīšanas, bet arī no Lielbritanijas, kā apspiesto tautu aizstāves, lomas visā pasaulē. Mēs nespējam ticēt, ka 13. februāŗa komunikē nolūks bija pieteikt tik radikālu maiņu Lielbritanijas vadlīnijās. Mēs lūdzam, lai britu valdība izskaidro savu nostāju no jauna, apstiprinot savu atbalstu Latvijas, Igaunijas un Lietuvas tautu tiesībām uz pašnoteikšanos, kā arī apliecina savu nemainīgo opozīciju Baltijas valstu inkorporācijai Pad. savienībā.

13. februāŗa divkosīgajam komunikē sekoja ziņojumi, ka britu valdība vienojusies ar Pad. savienību ekspropriēt baltiešu zelta rezerves Lielbritanijā un tās izmantot britu zaudējumu segšanai Baltijā sakarā ar padomju varas pārņemšanu. Mēs protestējam pret britu valdības piedalīšanos šādās sarunās. Ne Lielbritanijai, ne Pad. savienībai nav legālu tiesību uz šīm rezervēm. Ka šī vienošanās panākta bez konsultēšanās ar īpašnieku valdību reprezentantiem, kuŗus Lielbritanija pati atzinusi de jure, var tikt uzskatīts vienīgi par negēlīgu tautu likumu pārkāpumu. Mēs lūdzam britu valdību vērst pārkāpumu par labu, nesatricināmu rezolūciju atsaucot šos ziņojumus un apstiprinot, ka ekskluzīvās tiesības uz minētajām zelta rezervēm pieder Latvijas, Igaunijas un Lietuvas valdībām.

Jūsu ekselence reprezentē Lielbritanijas solidārizēšanos ar Apvienoto nāciju chartas principiem. Šo saistību pamatā ir respekts pret vienādām tiesībām lielām un mazām tautām un visu tautu pašnoteikšanās principa atbalsts. Šīs pamattiesības baltiešiem liegtas. Pad. savienības valdība pastāv uz to, ka Baltijas valstu likteni izšķirs Pad. savienība „mājas kārtībā". Mēs lūdzam Jūsu ekselenci mudināt britu valdību apliecināt savu pretestību šādam Baltijas tautu likteņa negātīvam formulējumam. Mēs aicinām Jūs vērst savas valdības uzmanību uz to, ka tās vienošanās ar Pad. savienību pavisam nesaskan ar britu valdības deklarācijām par nacionālo pašnoteikšanos un starptautiskajām tiesībām. Mēs aicinām britu valdību arī noliegt baltiešu zelta rezervju ekspropriāciju un nelokāmi atteikties atzīt Latvijas, Igaunijas un Lietuvas inkorporēšanu Pad. savienībā." —

❋

Ar enerģisku rīcību, ja vien pastāv īsta griba kaut ko darīt kopīgas lietas labā, nedomājot par piekritību un citiem kompetenču strīdiem, iespējams daudz panākt, pat iesaistīt Ziemeļamerikā un Anglijā tik varenās arodbiedrības jautājumā par Baltijas valstu zelta rezervēm, kas noguldītas Anglijā. Tā, piemēram, Kanadas apvienoto metallstrādnieku arodbiedrības 3394. nodaļas priekšsēdis K. Zenaitis Toronto ar savas arodbiedrības centrālās vadības atbalstu griezies pie Kanadas arodbiedrību savienības ārlietu daļas direktora A. L. Hepvorta Otavā, nosūtot viņam dažādus materiālus, kas liecina par Anglijas valdības vēlēšanos iztirgot Baltijas valstu zeltu. Šajās dienās K. Zenaitis no Otavas saņēmis šādu A. L. Hepvorta atbildes rakstu:

„Paldies par Jūsu neseno vēstuli un informāciju par Baltijas valstis skaŗošajiem jautājumiem, īpaši attieksmē uz Baltijas valstu zelta noguldījumu pieprasījuma

(Nobeigums 5. lpp.)

Latviešu kreditnieki baņķieru klubā

TREŠĀ LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBU APVIENĪBAS KONFERENCE MONTREALĀ

Divi lieli notikumi — latviešu dienas un lielā pasaules izstāde pamudināja Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdi rīkot apvienības 3. konferenci Montreālā. Arī telpu izvēle bija gluži piemērota un izdevīga šim iespaidīgajam notikumam latviešu kreditsabiedrību dzīvē. Konference notika mājīgajās baņķieru kluba (Expo Club) telpās pašā izstādes laukumā, un tās dalībnieki baudīja kluba administrācijas viesmīlību, sirsnību un draudzību. Ar uzviju tika ievērotas un izpildītas visas konferences rīkotāju un dalībnieku vēlēšanās.

Konferenci 20. maija rītā ar uzrunu atklāja Montrealas latviešu kreditsabiedrības valdes pr-dis I. Drupals, pēc tam vadību pārņēma apvienības valdes pr-dis A. Svenne, savā uzrunā uzsveŗot, ka latviešu kreditsabiedrības patiesībā vēl ir tikai sava darba sākumā, ka to mērķi vēl ir lieli un tāli, bet nav jābaidās no lieliem mērķiem: jo lielāks ir mērķis, jo vairāk var sasniegt. Statistikas dati rāda, ka uz 1965. gada 31. martu latviešu kreditsabiedrībās bija apvienoti tikai 5% no brīvajā pasaulē izkaisītajiem latviešiem, kādēļ līdz 100% vai vismaz līdz mazliet iespaidīgākam biedru skaitam vēl tāls ceļš. Tādēļ drošu prātu jāturpina iesāktais, bet krietni iespaidīgākā virzienā.

Konferencē bija ieradies un tās dalībniekus sveica arī Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons. No LNAK, Montrealas latviešu dienu rīcības komitejas un Toronto latviešu kreditsabiedrības sveica A. Rāviņš. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Spekke, ALAs valdes pr-dis P. Lejiņš un ģenerālsekretārs H. Albats.

Ziņojumos izskanēja pārliecība, ka kreditsabiedrību apvienība īsajā darbības laikā jau paveikusi divus lielus uzdevumus: 1) pārņēmusi savā pārziņā „Latviešu banku kalendāra" izdošanu, ko sekmīgi veikusi jau divus gadus, un 2) sakārtojusi un publicējusi pirmās statistiskās ziņas par kreditsabiedrībām. Sēdē konstatēja, ka šīs statistiskās ziņas vispār ir pirmās par trimdas latviešu sabiedrisko, kultūrālo un saimniecisko dzīvi. A. Svenne ziņojumā arī uzsvēra, ka visas 16 brīvajā pasaulē esošās kreditsabiedrības bijušas ļoti atsaucīgas kopīgajam darbam. Tās 100% piedalījušās kalendāra izdošanā un izplatīšanā tautiešiem, bet 14 kreditsabiedrības sniegušas statistiskās ziņas.

Pārskatu par šāgada „Latviešu banku kalendāru" sniedza P. Rasiņš. Visām brīvajā pasaulē esošajām kreditsabiedrībām izdots kopīgs kalendārs 7500 eksemplāru metienā, kurā sakopotas ziņas par visām latviešu kreditsabiedrībām, organizācijām un saimnieciskajiem uzņēmumiem attiecīgajās pilsētās ar vairāk nekā 1000 adresēm un tālruņu numuriem. Konference apstiprināja šāgada kalendāra kases pārskatu (apgrozījums 4145,34 dol.) un atzina, ka tas ir labs, bet tomēr iespējami vēl tālāki uzlabojumi. Kalendāra izdošana turpināma, jo tas bijis labs propagandas līdzeklis kreditsabiedrību darbam.

Plašu ziņojumu par statistisko ziņu vākšanu, kārtošanu un publicēšanu sniedza statistikas daļas vadītājs J. Gaigals no Milvokiem. Statistiskās ziņas ņemamas galvenokārt no kreditsabiedrību gada pārskatiem ar nelieliem papildinājumiem; ziņu veidlapas izveidojamas tā, lai lieki neapgrūtinātu kreditsabiedrību darbiniekus. Ziņas iedalāmas divās grupās: publicējamās un pašu kreditsabiedrību vajadzībām

(Nobeigums 5. lpp.)

Ņujorkas tautas deju kopas Trejdeksnis dalībnieki „Dvieļu dejā" latviešu dienas uzveduma laikā pasaules izstādē Montreālā. (Skat. rakstu 3. lpp.). Foto: JAK

Latviešu skola - sabiedrības vienotāja

Bieži ikdienu veido svelmainu vai pelēku stundu secība, un dienas skaistākā daļa kļūst brīdis, kad paceļ acis uz saulrieta krāšņumā mirdzošajām eglēm. Un — tautu dzīvē? Rosīgās un zinību kārās paudzes pamazām nomainās ar flegmatiskām un nevīžīgām baudītājām, bet vēl gara darbinieki savā dižumā apgaismo cēlos mērķus un daili, par kuru piepildījumu tauta ir kaisusi. Pelēkajam masu cilvēkam tomēr šie ideāli ir sveši un lieki.

Cik daudz tautas mīlestības un latviskā pienākuma vēl ir mūsu sabiedrības ļaudīm pēc gadsimta ceturšņa pārtautošanas un izkliedētības? — Mainās paaudzes, mainās arī to pulcēšanās veidi. Vēl nesen daudziem „tautiskuma piepildījums" bija saviesīgā dzīve. Pēdējos gados arī Toronto no kādreizējā apmeklētāju tūkstoša, kas pulcējās sarīkojumos, to skaits sarucis līdz minimam, lai vispār vēl varētu kaut ko rīkot. Klusākas kļuvušas arī frazes. Neapšaubāmi, daudz ir sadrūmušo, arī saimnieciskajās interesēs pārgurušo, tāpat daudz dedzīgu mezu un ūdeņu dievinātāju. Bet latviešu sabiedrībā vēl nav zuduši garīgie meklējumi un tiekšanās pēc pilnvērtīgākas dzīves. Nomākti no skaļā svešuma un mākslīgajām gaismām, nospiesti no iekmetīgās „garīgās ekzemas", cilvēki gūst spēku mūsu folkloras ētikā un aistētikā, kas vienmēr bijusi latviešu tautas sirds bagātībā.

Latviešu sestdienas skolā audzēkņu skaits no dažiem desmitiem pēc 17 pašaizliedzīga darba gadiem tuvojas ceturtajam simtam. Kopā ar bērnu vecākiem un pārējiem ģimenes locekļiem skola ir vienotāja veselam ļaužu tūkstotim. Ieskaitot skolas labvēļus un bijušos audzēkņus ar piederīgiem, ir iespējams, ka tā ir vienotāja pat ceturtdaļai no visiem pilsētas latviešiem. Un skolas lielajos sarīkojumos pārpildītajās telpās ne vienam vien acis ir valgas — Atmiņā nāk Kārļa Skalbes vārdi: „Vienkāršie ļaudis brīžiem ar pravieša acīm ir skatījušies nākotnē un redzējuši Latvijas likteņus skaidrāk nekā tie, kas gribējuši viņu vadīt, klausīdamies uz svešām domām."

Ceturtā daļa — šķietami mazs skaits, un tomēr tas ir liels! Latvijas pilsētās un laukos bija mazāks procents to, kas dzīvoja līdzi nacionāli - kultūrālajai dzīvei, lielis totiem vienmēr bijis nomaļus stāvošo un pasīvo kritizētāju pulks. Bet „citās tautās šie skaitļi ir vēl mazāk glaimojoši.

Pēc daudzajiem svešuma gadiem varam stiprināties apziņā, ka latviešu sabiedrībai vēl ir tuvi senie tikumi, ilgas un rosība. Visa centrā jau kopš gadsimta ļoti nozīmīga persona bijusi skolotājs. Arī svešumā skolotāju veikumi mūsu kultūrvēsturē ieņem izcilu vietu. Ļoti patīkami un arī nozīmīgi ir redzēt mūsu jaunās paaudzes šīs zemes skolotājus ar redzamiem panākumiem piedalāmies latviešu kopībai nozīmīgos darbos. It bieži audzinātājiem tomēr nākas arī vilties: nereti viņu izcilie audzēkņi, visu nākotnes cerība, no sabiedrības pazūd. Tie, beiguši izglītošanās ceļu un būdami pienākumu cilvēki, darba vietās strauji avansējas un tiek noslogoti ar uzdevumiem, kuru veikšana tos atrauj sabiedrībai un daļēji pat ģimenēm.

Liels ir labu latviešu grāmatu noiets, iepriecina sabiedrības uzmanība un atsaucība mūsu dzejniekiem un rakstniekiem. Apmeklētāju skaits rakstnieku cēlienos pastāvīgi audzis, un tajos klausītāji jūtas stiprināti un atziņām bagātināti. „Jaunības gadi cilvēka mūžā ir tie, kad pāri plūstošajā enerģijā un garīgā sparā individs rada paliekamas garīgās vērtības," vērtē prof. Dr. E. Dunsdorfs. Katru gadu jauni autori ienes krāšņu ziedu latviešu „vārda mākslas svētnīcā". Liels un nozīmīgs ir jauno skaņu meistaru darbs, priecinot un vienojot pasaulē izkliedētos tautiešus un rādot citām tautām latviešu dvēseli skaņās.

Nevienā tautā nav daudz garīgo vērtību radītāju, tādēļ nozīmīgi ir arī radītā popularizētāji, kristallizētāji un tālākdevēji, pašas sabiedrības vienotāji un rosinātāji. Arī te vajadzīga liela pašaizliedzība, skaidrs prāts un dedzība. Jaunības gadu cilvēkus tikai retam izdosies savaldzināt klausītāju solos, bet patīkami pārsteidz viņu organizēšanas veids un pašaizliedzība tiešā uzdevumā. Dziesmu svētku laiks, Divreizdivi nometne un nedēļu nogaļu kursu noorganizēšana, piedalīšanās latviešu skolā un sabiedriskajā darbā tam skaisti piemēri. Raugoties uz šiem lietišķi kārtotajiem veikumiem, rodas vēlēšanās, kaut tie, kas savā laikā kārtoja sabiedrisko darbu vai arī dzīvoja tam līdz, vairāk atbalstītu šo pašu darbu citas paaudzes izkārtojumā.

Likdams pamatus latviskai sabiedriskai rosībai, Krišjānis Valdemārs aicināja: „Ikviena pienākums ir ziedot daļu sava laika latviešu tautai." Tuvojoties latviešu organizētās darbības 100 gadu atceres svētkiem, padomāsim, kā izkļūt no apnicības un vienoties tautas mīlestībā un skaidrības ilgās latviešu sabiedrībā.

Jēkabs Stradziņš

LATVIJA

AMERIKĀ

44. N-RS SESTDIENA, 1967. G. 3. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4. Ont.; tālr. 531—4593;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

UN TOMĒR NEPAREIZA ZIŅA!

Sākumā domāju neatbildēt „Latvijas Amerikā" iekšlietu redaktoram R. Norītim uz viņa 10. maija numurā ievietoto divreiz tik garo pretrakstu manam oficiālajam paskaidrojumam. Ieskatīju, ka atbildei nebūs lielas nozīmes, ja pretraksts var parādīties tai pašā laikraksta numurā, kurā ievietots raksts, un var būt pat garāks par to. Tas liek šaubīties par pašā laikraksta objektivitāti. Bet kad „Latvija Amerikā" 24. maija numurā parādījās O. Ieviņa diezgan savādā lasītāja vēstule, uz viņa pieprasījumu tad arī sniedzu šo paskaidrojumu.

Vispirms atbildēšu R. Norītim, kas, tāpat kā es — BTFK sēdē nebija piedalījies, bet informāciju savam rakstam ieguvis no personām, kuras sēdē piedalījušās. Liekas, ka informācijas sniedzēji nav gribējuši pārrunas atstāstīt objektīvi. BTFK 18. aprīļa sēdes protokols, kuru rakstīja BTFK sekretārs ar jurista izglītību un praksi, nepārprotami pasaka, ka tāds lēmums, par kādu runā R. Norītis, 18. aprīļa sēdē nav pieņemts. Man un katram, kas respektē faktus, tātad, nav jāklausās nekādos nostāstos no malas, bet jārespektē protokols un tas, kas tajā rakstīts. Tāpat protokoli arī tiek rakstīti. Vispār, viss tas, kas par kādu sēdi parādās atklātībā un protokolam neatbilst, jāuzskata par faktiem neatbilstošu pačalojumu.

Bez minētā, arī BTFK priekšsēdim H. Kullango, kas būtu īstā persona informācijas sniegšanai, nekas nav jautāts, un viņš ir citādos ieskatos nekā R. Norītis. 2. maija BTFK sēdē paša H. Kullango priekšlikums bija pieņemt lēmumu 18. aprīļa sēdē pārrunātā BATUN ierosinājuma lietā. Un šis lēmums bija — atstāt katrai tautībai brīvas rokas. Šādos apstākļos runāšana par lēmumu grozīšanu, kā tas izpaužas O. Ieviņa lasītāja vēstulē, ir neatbildīga mētāšanās ar vārdiem un nevēlama atklātības maldināšana. O. Ieviņa apgalvojumā nav arī nekādas loģikas, jo, atbilstot statūtiem, BTFK kādu lēmumu var pieņemt tikai tad, ja visas trīs tautības balso par. Kā zināms, LNAK valde jau iepriekš savu viedokli bija pateikusi, tādēļ tāds BTFK lēmums, par kādu runā R. Norītis un O. Ieviņš, vienkārši nav iespējams.

Jānožēlo O. Ieviņa tendence aizkart vai vismaz mēģināt mest ēnu uz LNAK un tās amatpersonām. Liekas, ka daži no vēstuļu rakstītājiem, O. Ieviņu ieskaitot, nav pamanījuši vai apzināti aizgājuši garām faktam, ka LNAK nekad nav nostājusies ne pret BATUN, ne pret protestēšanu Baltijas valstu zelta jautājumā. Kad BATUN dibinājās, LNAK bija viena no pirmajām, kas šo ideju atbalstīja morāli un materiāli. LNAK bija ieskatos, ka BATUN darbosies tai virzienā, kuru nosaka pats organizācijas vārds, t. i. Baltijas valstu vārda un liktena paušanā Apvienotajās nācijās. Tomēr izrādījies, ka BATUN sāk vairāk un vairāk novirzīties no sava sākumā spraustā ceļa, nerēķinoties ne ar citu organizāciju darba lauku, ne kompetencēm. BATUN sāk arvien vairāk sevi uzskatīt par kādu brīvās pasaules trimdinieku virsorganizāciju, kuŗai būtu jāpakļaujas visiem, no savas puses nesolot sadarbību, ne arī respektu nevienam. Un vienīgi šīs tendences ir tas, pret ko nostājusies LNAK! Tās pienākums ir to darīt, aizstāvot Kanadas latviešu demokratiski vēlētās pārstāvības godu un, paldies Dievam, līdz šim arī labo vārdu. Uz kāda vēlēšanu rezultāta BATUN pamato savu autoritāti, gan, laikam, nevienam nav zināms.

Attieksmē uz O. Ieviņa vēstulē prasīto atvainošanos, jāsaka, ka, zinot patiesos faktus, pirmais vārds pienākas, ja kādam ir jāatvainojas, O. Ieviņam. Un ne tikai par še minēto vēstuli vien.

T. E. Kronbergs,
LNAK valdes vicepriekšsēdis
un BTFK latviešu
delegācijas vadītājs

☆

ATKLĀTA VĒSTULE 4. ASV LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJAI

Prof. Gundars Pone man ziņo, ka Ņujorkas latviešu aprindās runājot par 4. ASV latviešu vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas slepenu pasūtinājumu prof. A. Ābelem un J. Kalniņam sarakstīt orķestŗa darbus, kuŗus godalgotu dziesmu svētku jaundarbu sacensības ietvaros resp. piešķirtu attiecīgu honorāru un atskaņotu jaundarbu koncertā. Viņam neesot izdevies noskaidrot patiesos apstākļus.

Lai izkliedētu varbūtējas baumas, laipni lūdzu 4. ASV latviešu vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdi Kārli Avenu sniegt atklātu atbildi.

Pārpratumu novēršanai paskaidroju, ka man ir vislabākās attieksmes ar visām še minētajām personām un ka man nav ne mazāko pretenziju minēto sacensību „orķestŗa klasē"; savu devu sīkākajām nozarēm jau sen esmu nosūtījis. Man nav arī nekādu iebildumu, ja skaņdarbu pasūtina atklāti. Esmu viens no tiem, kas ierosināja 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem pasūtināt L. Apkalna kantāti solistiem, jauktam korim un orķestrim „Latviešu Dievs", kā arī vairākus kamermūzikas darbus jaundarbu koncertam (jau zināmiem izpildītājiem) ārpus jebkādām sacensībām. Bet uzskatu, ka visās sacensībās jāievēro skaidrus principus un skaidras ētiskās normas.

Šo atklāto vēstuli rakstu kā privātpersona bez jebkāda sakara ar citiem Eiropas latviešu mūziķiem vai organizācijām.

Andris Vītoliņš, Stokholmā

☆

SKOLAS VARĒTU PALĪDZĒT

Lasot šī laikraksta 12. aprīļa numurā rakstu „DV organizācijas nepieciešamību atzīst, bet..." rodas pārdomas.

Mūsu jaunā paaudze maz vai pat ļoti maz pazīst Daugavas Vanagu organizāciju. No tā secinu, ka tā tikpat maz zina par pārējām latviešu trimdas organizācijām. Kaut kas nepazīstams tikai nedaudz personās var izraisīt interesi. Tādēļ vajadzīgs mazs ierosinājums, kas pamudinātu jaunieti drusku apstāties un ieskatīties savas tautas trimdas dzīves organizācijās. Šo ierosmi mēs varam pirmā kārtā sagaidīt no vecākiem. Palīdzēt tomēr varētu arī latviešu skolas.

Kanadiešu skolas savus audzēkņus iepazīstina ar savas valsts dzīvi. Arī dzimtenē, atceros, mēs skolā mācījāmies par Latvijas valsts iekārtu. Mūsu trimdas organizācijas tagad, kad mūsu dzimteni okupējuši ienaidnieki, zināmā mērā atspoguļo un pārstāv mūsu valsts iekārtu.

Vai mūsu trimdas skolas tādēļ nevarētu beidzējām klasēm sniegt informāciju par pastāvošajām organizācijām? To varētu darīt paši skolotāji, skola varētu noorganizēt beidzamajām klasēm arī īpašu sanāksmi, kurā aicināt piedalīties pārstāvjus no organizācijām, kas dotu paskaidrojumus par savu organizāciju darbu un mērķiem. Tad skolu izlaiduma aktos, saņemot veltes no šīm organizācijām, absolventu priekšā nebūtu tikai pasniegtā velte, bet arī dzīvs priekšstats par tās pasniedzēju. Tukšuma vietā būtu dzīvība!

V. Cinis, Toronto

☆

PALDIES V. KORSTAM!

Atļaujos izteikt savu jūsmīgāko pateicību Voldemaram Korstam par „Latvija Amerikā" 20. maija numurā ievietoto augstvērtīgo ievadrakstu „Ne gluži personīgā lietā". Būtu vēlams, ka šādi raksti parādītos arī citos latviešu laikrakstos. Paldies redakcijai un autoriem arī par agrākajiem ļoti vērtīgajiem rakstiem!

P. Šmits, Pokipsijā,
pirmā pasaules
kaŗa veterāns

☆

KĀDS SKUMJŠ GADĪJUMS

Labs paziņa man raksta par kādu gadījumu, kas noticis ASV vidējās valstīs un savā ziņā izraisa dziļas pārdomas. Pēkšņi miris kāds pirmā pasaules kaŗa dalībnieks, vieninieks, kam dzimtenē un svešumā nav bijis neviena tuvinieka. Mirušais nav atstājis testamentu, bet, domājams, ka viņa atstāto visai prāvo naudas summu mantos labs paziņa, kuŗam aizgājējs savā dzīvē uzticējies un kuŗš agrāk kārtojis daudzas viņa personīgās lietas. Aizgājējs bija dzīvojis ļoti pieticīgi, krādams, kā saka, „kapeiku pie kapeikas", bet allaž atvēris savu devīgo roku latviešu baznīcai, organizācijām un palīdzības darbam. Bija tomēr radušies arī tādi „trūcīgie", kas šī godīgā latvieša mīksto sirdi izmantoja savā labā, kaut bija jauni un pat pašos spēka gados ar krietni lielāku izpeļņu nekā aizgājējs. Šie „trūcīgie" gāja pie vecā un krietnā latvieša aizņemties naudu savas dzīves ātrākai virzīšanai uz lielāku labklājību. Kā jau senie latvieši to darījuši, aizdevējs, laikam, nav prasījis arī nekādu parakstu par naudas saņemšanu, jo viņa dzīvoklī pēc nāves atrasts tikai kāds personu saraksts, kuŗiem naudu aizdevis.

Nav svarīgi, kā nokārtosies šī lieta, bet, kā vēstules rakstītājs stāsta, ne visi naudas aizņēmēji ieradušies kapos, lai noliktu kādu atvadu ziedu uz nelaiķa kapa kopiņas...

Bij. kaŗavīrs
Aleksandrs V.

KALEIDOSKOPS

☆ Kādreizējais dzelzceļu slimnīcas Rīgā iekšējo slimību nodaļu vadītājs Dr. Otto Makstenieks nesen Leidenē, Holandē, atskatījās uz 65 mūža gadiem. Dr. O. Makstenieks Leidenes universitātē apmāca jaunos bakteriologus un vada bakterioloģijas laboratoriju. Viņš rosīgi piedalās arī Holandes mazās latviešu saimes sabiedriskajā darbā — Latviešu nacionālajā komitejā, draudzes padomē un DV nodaļā. Aprīlī Dr. O. Makstenieka raksts par Baltijas valstīm bija ievietots lielākajā Leidenes dienas laikrakstā „Leidsch Dagblad" kopā ar vairākiem Rīgas un Vidzemes attēliem.

☆ Interesantu sagaitu aprīļa pēdējās dienās bija rīkojuši Anglijas galvaspilsētas Londonas latviešu jaunieši. I. Kažociņa vadībā pulcējās 22 jaunieši no 13—18 gadiem, kas iepazinās ar lietuviešu vēsturi un diskutēja ar lietuviešiem par tēvu valodas mācīšanu, savas tautības cienīšanu u. c. nacionāliem jautājumiem. Sagaitas programma, it sevišķi diskusijas, dalībniekiem ļoti patikusi

JOHANS H. VIGMANS

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(50 turpinājums)

„Ko lai daru?" Sundlo jautā telpas plašumā. Viņš ir it kā sajēgu zaudējis. „Es tagad nespēju par to padomāt. Došu jums atbildi rīt, leitnant."

„Nē, nē, Sundlo, tev jāizšķiŗas tūlīt! Man tūlīt jānosūta atbilde Maskavai."

Sundlo paskatās Pancevā ar mežonīgu skatienu un lēnām nosaka:

„Es nekā neparakstīšu!"

„Sundlo, esi taču prātīgs! Norvēģijā taču ir tik daudz skaistu sieviešu. Neraizējies taču par to! Tava sieva, protams, domā, ka tu vairs neatgriezīsies."

„Jā," Sundlo raudādams pielec virsniekam un krata dūres viņa sejas priekšā, „to viņa noteikti domā! Un jūs pie tā esat vainīgi; jūs, kas spējat nevainīgu cilvēku septiņus gadus turēt ieslodzītu savās koncentrācijas nometnēs! Vainīgi esat tikai jūs, komūnisti, un neviens cits!"

Pancevs to nav gaidījis. Viņš apgriežas un atveŗ durvis:

„Ja jūs, fašisti, būtu palikuši mājās, tad mums nebūtu nācies ar jums nokrāmēties. Un tad tev būtu arī vēl sieva."

Mēs drīz vien salienam savās lāviņās un esam bezgala noskumuši. Liekas, ka katrs atsevišķais šai brīdī jūtas tā, it kā arī pats nu būtu galīgi pamests.

Visu gaŗo un brīvo Ziemsvētku dienu Sundlo sēž savā lāviņā un kaut ko pārdomā. Jūtamies kopīgi ar viņu satriekti un nespējam izrunāt ne vārda. Vēlā vakarā mani aizsauc uz MVD. Man pēkšņi rodas īstas bailes! Aicinājums nācis pārāk negaidīts. Pārējiem mani jādrošina, lai es vispār spētu celties un iet. Ilgais gūstniecības laiks arvien vairāk sagrauž nervus.

Tikko sākusies jautājumu un atbilžu spēlīte, es atgūstu drošumu. Tik viegli vecs, piedzīvojis zaķis nav noķerams. Lieta grozās ap kāda denuncianta ziņojumu, kurš, Dievs vien zina, iedomājies nez' kādas priekšrocības izpelnīties ar savu izspiegošanu. Mēs savā starpā bijām runājuši par pienākumu stāstīt neizpušķotu patiesību, ja kādam laimīgi izdevies no šīs netaisnības valsts izkļūt uz Rietumiem. Tas ticis paziņots MVD virsniekam.

Izšķiŗos par stūrgalvīgu liegšanos. Vēlā naktī mani atlaiž uz baraku. Manī tomēr nelaba sajūta, ka vēl kaut kas gaidāms, ka lieta vēl nav izbeigta.

Pēc trim dienām Sundlo piekrīt laulības šķiršanai. Viņš nespēj tikt galā ar izjūtu, ka sieva viņu „nodevusi".

⁂

Strādāju par betona saistītāju kādā trijstāvu fabrikas ēkā, uz kuŗu mūs katru rītu pārgalvīgā amoka braucienā nogādā smagās automašīnas. Šie braucieni uz būvvietu, mums sēžot rindās pa pieciem ar cieši pievilktām kājām un ar muguru braukšanas virzienā uz mašīnu kravas platformām, ir mokpilni un bīstami. Nerūpēdamies par cilvēkiem un ceļiem, šoferi sagādā sev izpriecu, sacenšoties ātrumu sacīkstēs ar savām pilnajām mašīnām. Ar sūdzību nometnes komandantam majoram Isinjevam panākam vienīgi to, ka šoferi nākošajā rītā pirms savas ātruma sacensības dūšīgi iebaudījuši vodku. Un tad notiek jau ilgi paredzētā nelaime. Uz neapzinīgo neliešu sirdsapziņas gulstas nogalinātie un daudzi ievainotie. Smagais sods par sociālistiskā īpašuma bojāšanu neizlīdzina nesalīdzināmi smagāko cilvēku zaudējumu. Bet tie jau ir tikai gūstekņi.

Mēs, betona saistītāji, strādājam kopā ar vairākiem krievu arodstrādniekiem, kuŗi montē apsildīšanas ierīces. Trūkstot materiāliem, kas notiek visai bieži, viņus kopā ar mums iedala dzelzs siju un spraišļu likšanas darbā. Tā iepazīstos tuvāk ar Sergeju, ar kādu 52 gadus vecu krievu.

Kādu dienu viņš no manis, gūstekņa, vēlas aizņemties 25 rubļus. Šī „uzticēšanās" noved pie gaŗas sarunas par viņa mājturību. Kā arodstrādnieks Sergejs katru mēnesi nopelna apmēram 600 rubļu, ar kuŗiem viņam jāpārtiek kopā ar ģimeni — sievu un trim maziem bērniem. 60 rubļu ienākumu nodoklis un 40 rubļu dzīvokļa īre ir lielie izdevumi. Tā viņam par vienu darba dienu atliek 17 rubļu, ar kuŗiem segt uztura un apģērba izdevumus. Par kilogramu sviesta viņam jāmaksā 35 rubļi, par kilogramu cūkas gaļas 30 rubļu, par litru piena 45 rubļi, par kilogramu rupjmaizes 1,80 rubļu, par kilogramu kartupeļu 1,50 rubļu. Apģērbs un apavi viņam tomēr ir neiegūstamas lietas: gatavs apģērbs nav dabūjams bez 1200 rubļiem, sievai divdaļīga kleita bez 400 rubļiem. Cenas valsts noteikusi ar tādu aprēķinu, lai arī sievām būtu jāstrādā pilna darba diena, ja ģimene nevēlas mirt badā. Pie tam tas darīts, pieņemot, ka ģimenē atradīsies vacmāmuļa vai cita vecāka sieviete, kas uzrauga un apgādā bērnus, kamēr māte strādā. Tā kā Sergejam un viņa sievai nekādu radinieku nav, kas pārņemtu bērnus savā ziņā, viņa sievai jāpaliek mājās, un tā ir Sergeja nelaime: naudas nekad nepietiek.

Neapmācītie strādnieki, sevišķi daudzās smagos palīgdarbos nodarbinātās meitenes un sievietes, šai būvvietā nopelna ap 200—300 rubļu mēnesī, no kuŗiem gan tikpat kā nemaz nemaksā ienākumu nodokli. Ja tomēr jāuztur ģimene vai gados veci piederīgie, tad nespēju saprast, no kā viņi dzīvo.

Citādi ir ar inženieŗu un direktoru algām. Tās svārstās starp 2000 un 20.000 rubļiem, kuŗus tie ar prēmijām un piemaksām par plānu izpildīšanu bieži vēl divkāršo. Šī dzīves standarta nevienlīdzība ir tik asociāla, ka Holandē izsauktu acumirklīgu sacelšanos. Tomēr Sergejam viss liekas kārtībā. Viņam imponē „biedra" direktora un „biedru" inženieŗu krietnums un spējas, un iespējams, ka viens no viņa bērniem arī kādreiz taisīs karjēru. Krievi nav tik nenovīdīgi kā holandieši.

Ar meitenēm, kuŗas no mašīnām izkrauj akmeņus, stumj ričas, kurina katlus, rok smiltis un mūrniekiem pienes javu, mēs atrodamies rosīgā maiņtirdzniecībā. Mēs atdodam nometnē saņemtās, pārāk pārsālītās zivis, kuŗas viņas labprāt ēd, un saņemam pretim kartupeļus vai dažus malkus piena. Tā mums viegli uzsākt arī sarunas. Ar nekad neapmierināmu ziņkāri viņas mūs izvaicā par dzīvi Rietumos, kā sievietes tur ģērbjas, kā viņas krāsojas, ko strādā. Ja uz šiem jautājumiem kāds ar zināmu lepnumu atbild: „Manai sievai nav jāstrādā, viņa ir tikai mājasmāte un rūpējas par bērniem!", tad krievu meitenes to uzskata par ļoti necienīgu un nožēlojamu lietu. Bet par modi, dzīvošanu un ceļojumiem viņas nekad nespēj atklausīties.

(Turpinājums sekos)

Eduards Ramats

Par spīti vējam - dziesmas skanēja!

APVIENOTO KOŖU KONCERTS UN TAUTAS DEJU UZVEDUMS PASAULES IZSTĀDĒ MONTREALĀ

Apmākusies, vēsā un vējainā diena 20. maijā radīja bažas par labu koncerta un tautas deju uzveduma izdošanos. Ļaudis tomēr steidzās uz sarīkojumam norādīto vietu Expo 67 kalna nogāzē, lai nenokavētu koŗu dziedātāju un dejotāju gājienu svētku laukumā.

Drīz vien parādījās tautu meitu krāšņie tērpi, un smaidošām sejām dziedātāji un dejotāji, aplausu pavadīti, ieņēma vietas — koris uz paaugstinājuma un dejotāji divās rindās, kā goda sardzē, uz plašās dēļu grīdas, ar bērnu grupu tautas tērpos paaugstinājuma priekšā.

Pasaules izstādes rīkotāju pārstāvis no tribīnes apsveica franču un angļu valodā uzveduma dalībniekus un svētku viesus.

Programmu atklāja apvienotais koris diriģenta Arvīda Purva vadībā ar E. Melngaiļa sabalsoto tautas dziesmu „Gaismiņa ausa." Par spīti nelabvēlīgajiem laika apstākļiem, balsis skanēja dzidri un aizrautīgi, ciešā kontaktā ar diriģentu, un pirmā dziesma bija godam veikta.

Dziesmai sekoja apvienoto deju kopu sniegtais „Ritenītis", „Sudmaliņas" un „Eņģelītis". Dejas bija labi iestudētas un, trīs akordeonu atbalstītas, raisījās viegli, pacilāti. Sajūsma skatītājos auga. Izklīda arī draudošie lietus mākoņi, atspīdēja saulīte, kaut arī uz īsu brīdi.

Nākošās divas koŗa dziesmas — J. Norviļa „Tumsa, tumsa" un J. Kalniņa „Kuŗš putniņis" atraisījās visā krāšņumā kā balsu kvalitātē, tā satura tulkojumā.

Sekoja divas bērnu grupas dejas — „Jautrā vija" un „Krusta deja". Visjaunākā paaudze godam attaisnoja uz tās liktās cerības — ritma izjūta, kustību saskaņa un iejušanās deju puantēs saistīja skatītāju uzmanību. Briest jauni deju kadri. Arī skatītāji bija atsaucīgi.

No atsevišķām deju kopām uzstājās Dzelmes tautas deju kopa no Čikagas ar „Priecīgais pāris", Toronto deju kopa Diždancis ar „Saules deju" un Ņujorkas kopa Trejdeksnis ar „Dvieļu deju". Ar izdomu un grāciju minētās kopas guva lielu piekrišanu un — siltumu, kā to starplaikā ziņoja programmas pieteicēji.

Asais vējš gan nerimās, un dziedātājiem bija jāiztur sīva cīņa ar nepielūdzamajiem dabas spēkiem. Diriģents A. Purvs nepadevās — rūpīgi gatavotās dziesmās nepazuda pat smalkākās nianses, arī klusinātos dziedājumos, kā to vērojām paša diriģenta sabalsotajā tautas dziesmā „Kas kaitēja man dzīvoti" un J. Straumes „Arājiņi — ecētāji". Vēja dēļ gan šī dzirdamība visās vietās nebija vienāda.

Par vēju daudz nebēdāja apvienotās deju kopas. Braša deju virpulī, gaumīgos grupējumos un kustībās tās veidoja pievilcīgas scēnas, kuŗas pārsteidza ar izdomu un labo izpildījumu. Aizraušanās un darba prieks nepalika nepamanīts skatītājos, kas siiti uzgavilēja.

Sarīkojumu pabeidza kopkoris A. Purva vadībā ar A. Feiļa „Div' plaviņas". Tajā diriģents un koris vēlreiz apliecināja darba prieku un uzupurēšanos mūsu dziesmai, popularizējot to zemē, kuŗā dzīvojam. Apmeklētāju bija daudz, un prāvajā latviešu pulkā dzirdējām uzslavu un atzinību paveiktajam darbam franču un angļu valodā. Tas ir gandarījums darba darītājiem.

Miris redaktors Felikss Krusa

Līdzīgā veidā, kā nesen Ņujorkā mira dzejniece Karola Dāle un aktrise Tonija Kalve-Zaķe, no dzīves Losandželosā šķīrās arī redaktors Felikss Krusa: 19. maija rītā viņš atrasts dzīvoklī miris. Jāpieņem, ka nāvi izsaukusi pēkšņa sirds lēkme. Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja 27. maijā, guldot zemes klēpī Forest Lawn kapsētā Glendēlā.

Felikss Krusa bija dzimis 1897. gada 12. septembrī Mālupes pagastā. Žurnālistikai viņš pievērsās jau jaunībā, tikko bija beidzis kaŗavīra gaitas Latvijas atbrīvošanas cīņās. Pirmā pasaules kaŗā F. Krusa kā virsnieks cara armijā piedalījās cīņās Rumānijas frontē, bet 1918. gadā, Latvijai pasludinot neatkarību, iestājās Studentu rotā, tās sastāvā piedaloties Kalpaka bataljona cīņās Kurzemē, kuŗās ievainots. Beidzoties atbrīvošanas cīņām, viņš uzsāka studijas Latvijas universitātes architektūras fakultātē un saistījās Latviešu nacionālā centra laikraksta „Latvis" darbā, kļūdams vēlāk tā atbildīgais redaktors un palikdams tam uzticīgs līdz slēgšanai 1934. gadā. Kaut „Latvis" redakcija bija pirmā un pēdējā, kuŗas pamatpersonālā F. Krusa strādāja, viņa mīlestība uz rakstīto vārdu nezuda. Gan ilgus gadus viņa raksti presē vairs neparādījās, bet šī viņa klusēšana bija apzināta, jo F. Krusa spēja uzticīgs būt ne tikai vienam vienīgam laikrakstam, bet arī saviem ieskatiem un pārliecībai. Tikai svešumā viņš īsti atkal atsāka avīžnieka darbu, kaut nebūdams neviena laikraksta tiešajā redakcijas personālā. Vācijas nometņu laikā dzīvodams Eslingenā, F. Krusa bija čakls un tuvs tur izdoto „Latviešu Ziņu" līdzstrādnieks, bet pēc ieceļošanas ASV viņš līdzīgā veidā pievērsās Ņujorkas laikrakstam „Laiks', sūtot dažādas korespondences, apcerējumus un atmiņu rakstus no Losandželosas, kur dzīvoja nepārtraukti kopš ieceļošanas. Samērā maz, bet palaikam F. Krusas raksti parādījušies arī „Latvijā Amerikā". Arī tas rāda, ka aizgājējs centās palikt uzticīgs tikai vienam preses izdevumam, bet dažreiz apstākļi spieda uz „sānlēcieniem".

Felikss Krusa †

Kad laikrakstu „Latvis" slēdza, F. Krusa vēlējās palikt saskarē ar iespiesto vārdu. Tā kā viņš interesējās arī par grāmatām un bibliofiliju, tad laiku no 1934.—1938. gadam nostrādāja Rīgas pilsētas izglītības valdē par kultūras daļas vadītāju, tad divus gadus par Rātsnama bibliotēkas vicedirektoru, baigajā gadā „iegrima nebūtībā", bet vācu okupācijas laikā līdz 1944. gadam bija bibliotēku nodaļas vadītājs Latviešu pašpārvaldē. Dažādus darbus, gan ne vairs savā speciālitātē, viņš strādāja arī Losandželosā un tikai pirms pāris gadiem pensionējās. Feliksa Krusas spalvai pieder arī monografija „Latvijas namdaris Vilis Olavs".

Sākuma gados pēc iecelošanas ASV aizgājējs jo rosīgi piedalījās arī Kalifornijas latviešu sabiedriskajā dzīvē, būdams viens no Dienvidkalifornijas latviešu biedrības dibinātājiem un tās pirmais priekšnieks.

A. V.

Valentīne Hermane

LEPNĀ SPĪTĪBĀ

Lepns savā spītībā,
No dzīves vairāk
Negaidu un neprasu neko.
Man sava daļa
Īsas laimes bija
Un sāpju kausā
Asaras lija.
Nu diezgan visa!

Miers tika atrasts
Lepnā spītībā;
Es varu skatīties
Ikvienam acīs
Mierīgi un droši,
Jo sirdi uzvarošī
Mājo tikai spīts.

— Kāds ausis rīts? —
Sev brīžiem vaicāju,
Ne ilgu, ziņkārības dzīta.
Bet reti bij un
Retāki top mirkļi,
Kad atkal mostas
Senās vēlmes,
Spīti uzvarošas.

Tad atkal lepnumā
No dzīves atsakos
Un neprasu neko.
Es vienaldzīga esmu, būšu,
Zinot, — ir labāk tā,
Jo zaudēt nevarēšu
Vairs it neko.

Viktors Irbe

UZTICĪBA TEĀTRIM

SKATUVES MĀKSLINIEKS REINIS BIRZGALIS 60-GADNIEKS

Pazīstamajam un iecienītajam Rīgas Dailes teātra izcilajam raksturlomu un ekstravagantu komiķu tēlotājam Reinim Birzgalim, kas ar savu skatuves sniegumu bieži ielaužas šaržā, 3. jūnijā aprit 60 mūža gadu, reizē viņš šogad var atskatīties arī uz 40 gadiem skatuves gaitās. Kaut jau ar sirmu galvu, viņš tomēr joprojām ir jauneklīgas enerģijas pilns strāvots, palicis uzticīgs teātrim un pašreiz iestudē savas jubilejas izrādi.

Reinis Birzgalis dzimis Burtniekos kā lauksaimnieka dēls. Beidzis Valmieras vidusskolu un drāmatiskos kursus, viņš sāka darboties Dailes teātrī Rīgā, kur viņam parasti bija tikai jāparādās uz skatuves, lai skatītāji tūlīt justu, kas notiks, kaut kas svarīgs vai komisks. Dailes teātrī aizvadītajos 17 gados viņš bijis redzams 135 lomās, apliecinot apbrīnojamu vispusību — no dabas bērniem līdz briesmoņiem.

Jubilāra nākošais skatuves gaitu posms risinājās „mazajā Latvijā", kā trimdas sākuma gados apzīmēja Eslingenu. Viņš bija viens no galvenajiem spēkiem turienes latviešu teātrī, ar kuŗu viesojās daudzās latviešu bēgļu nometnēs, atkal sniedzot neaizmirstamus tēlus. Šo savas darbības posmu viņš aprakstījis ALAs izdotajā biļetenā.

Trešais un pagaidām pēdējais Reiņa Birzgaļa darbības posms rampas gaismā risinās Bostonā, kur viņš iecelojа un apmetās uz dzīvi 1950. gadā. Daļa bijušo eslingeniešu arī apmetās Bostonā, bet izredzes turpināt teātra spēlēšanu aptumšojās pašā sākumā. Še R. Birzgalis apliecināja savu neatlaidību un gribas spēku: tikai nepadoties grūtību priekšā! Kamēr vēl pastāv uzticīga teātra draugu saime, to nedrīkst pievilt! Viņi arī nav pievīli, jo Bostonā latviešu teātris darbojies un darbojas, kaut tas nenākas viegli, jo aktieri dzīvo izkliedēti, arī pats jubilārs atrada darbu ārpus Bostonas — Natikā. Tādēļ nav viegli pulcēties mēģinājumos, bet ar nesatricināmu gribu un mīlestību pret teātri tas tomēr izdevies.

Ko Reinis Birzgalis dara, to dara pamatīgi. Jau aprīlī viņš sācis iestudēt savu 40 gadu skatuves gaitu jubilejas izrādi, kurai izvēlējies Mārtiņa Ziverta drāmu „Vara", pats uzņemoties Mindauga lomu. Kādēļ tieši šo lugu, kuŗā vismaz 20 tēlotāju un kuŗa nav viegls uzdevums trimdas pieticīgajām skatuvēm? Vispirms, pats R. Birzgalis domā, ka tas nav nekāds teātris, ja uz skatuves redzami tikai divi vai trīs aktieri. Bet — vai īstais iemesls tieši šīs drāmas izvēlei nav fakts, ka tā bija pēdējā luga, kuŗā viņš uzstājās Trainaiša lomā Dailes teātrī Rīgā? Tas notika 1944. gada septembrī, kad latviešu tauta jau atradās nāves ēnā un pamazām izklīda trimdas ceļos. Reinis Birzgalis šo laiku nevar aizmirst, un viņa „Varas" jauniestudējums to atgādinās arī mūsu jaunajai paaudzei, kas toreiz vēl nebija dzimusi vai atradās bērnu autiņos.

Jubilejas iestudējuma pirmizrāde paredzēta 7. oktobrī Bostonā, 21. oktobrī domāts viesoties Toronto, bet 28. oktobrī Ņujorkā. Lugas techniskais iekārtojums gandrīz jau pabeigts, bet iestudēšana turpināsies visu vasaru, izlaižot, varbūt, vienīgi pašu karstāko laiku. Reinis Birzgalis „Varas" jauniestudējumā reizē ir režisors, dekorātors un gaismu meistars. Dekorācijas gatavotas pēc iespējas vēsturiski pareizas, arī vairogus, zobenus, citus kaŗa rīkus un sadzīves piederumus kalis pats jubilārs, bet tērpus gatavo viņa dzīvesbiedre. Izrādē piedalīsies visa Birzgaļu dzimta, jo arī meita Rasma ar znotu V. Vītolu ir tēlotāju vidū. Laba daļa tēlotāju nāk no mūsu akadēmiskās jaunatnes, jo jubilārs vienmēr ir nodibinājis labas attieksmes un palaikam organizējis īpašus akadēmiskās jaunatnes uzvedumus, ar kuŗiem viesojies arī citās pilsētās. No Ņujorkas uz mēģinājumiem brauc aktieris Jānis Neimanis.

Reiņa Birzgaļa sirds pukst teātrim, bet nekad nav dzirdēts, ka viņš savu sniegumu izceltu kā lielāku par citu spēto, kas, diemžēl, dažreiz bijis jāsaka attieksmē uz mūsu teātra citiem dižgariem. Bet — pietiek, ja Birzgalis tikai nedaudz pabāž galvu uz skatuves, lai skatītājos izvilinātu smieklus! Sasniedzis brieduma gadus, viņš visvairāk vēlas pēc iespējas popularizēt latviešu teātri jaunatnē un to apmācīt, lai vecajiem latviešu teātriniekiem netrūktu spējīgu pēcteču. Šai ziņā jubilāram, liekas, ir liels prieks un gandarījums, ka ne tikai viņa meita Rasma iemīlējusi teātri un sākusi staigāt tēva pēdās, bet gadījies arī znots, kas sevi nodevis teātra kalpībā.

Bez teātra Reinis Birzgalis piedalījies vai pats organizējis arī citus kultūras un literātūras sa-

(Nobeigums 5. lpp.)

Rīgas Dailes teātra, Eslingenas latviešu teātra un Amerikas latviešu teātra Bostonas ansambļa režisoram un valdes loceklim Reinim Birzgalim 3. jūnijā aprit 60 mūža gadu. Viņš pazīstams kā spēcīgs raksturlomu tēlotājs un lielu inscenējumu veidotājs. Pats būdams allaž zīmīgs ārējā maskā, viņš sarakstījis pirmo grāmatu par grimēšanos latviešu teātra vēsturē (Grimēšanās pamatmācība, O. Krolla apgāds, 1957. g.). Uzņēmumos R. Birzgalis kas apakšā vidū redzams ikdienas izskatā, savās daudzpusīgajās maskās: augšā no kreisās — vācu sūtnis J. Grota lugā „Puškins", ūdensvīrs Nikelmans G. Hauptmana lugā „Nogrimušais zvans" un Vēbers H. Klumberga lugā „Verdenas brīnums"; apakšā — Falstafs M. Ziverta lugā „Āksts" un Graciadio Anšl. Eglīša lugā „Galma gleznotājs".

romāns

PANDORA

ARTURS VOITKUS

(25. turpinājums)

Ilga iemērca dvieli ūdenī un pāris reižu to pārslidināja notraipītajai vietai. Laukums kļuva tumšāks.

— Sīkums! — Ilga nosvieda dvieli. — Ielejiet man vēl!

Gulbis steidzās paklausīt. Tad viņa skatiens atgriezās pie notraipītās kleitas. Viņš apņēmīgi pacēla dvieli, izskaloja spainī un, lielo ūdeni no tā izgriezis, tuvojās Ilgai. Viens viņam bija skaidrs, ar vīna traipu uz tērpa Ilga mājās iet nedrīkstēja.

— Laidiet mani! — Gulbis stingri teica un tuvināja samitrināto dvieli traipam. Tajā brīdī, kad dvielis pieskārās tērpam un Gulbis zem tā sajuta meitenes dzīvo, tvirto ķermeni, viņam pietrūka drosmes. Roka noslīga un kaklā saradās smags, ciets kamols.

Ilga to redzēja. Steigšus nolikusi glāzi, tā rokām pacēla kleitas apakšmalu.

— Es paturēšu, — viņa teica. — Viss jau tika klēpī. Vai vēl labāk — iesim virtuvē virs izlietnes. Es turēšu kleitu pār izlietni, un jūs no krūzītes lejiet virsū ūdeni.

Gulbis ar varu atrāva skatienu no meitenes kājām, kuŗas tā pati tagad bija atsegusi tālu virspus ceļgaliem, no kailās miesas, kas atklājās starp zeķes augšējo un plāno, mežģinoto apakšsvārku lejas malu, no rožainā zeķtura, kas kā plats dzeltens pīles knābis saturēja plāno, gandrīz caurspīdīgo zeķi. Negribot Gulbim acu priekšā atplaiksnīja sievas kaulainā, līkā kāja, kuŗu parasti sildīja bieza, pelēka zeķe, kuŗu vietā turēja noskrandis zeķturis un liela drošības adata.

Ilga Gulbja skatienu un iekšējo cīņu bija redzējusi. Lūpās iezagās smīns. Svārku malu viņa mazliet nolaida uz leju, lai tad kā nevilus paceltu vēl par pāris centimetriem augstāk. Līganiem, gandrīz dejojošiem soļiem viņa Gulbim pa priekšu aizgāja uz virtuvi.

°°°

Uldis jau vairāk nekā stundu gaidīja Gulbja mājas tuvumā, bet Ilga vēl vienmēr nenāca. Šī pēcpusdiena viņam bija aizgājusi nepārtrauktā gaidīšanā. Vispirms viņš bija spiests turpat četrdesmit minūšu gaidīt, kamēr Ilga ieradās, un tagad viņš gaidīja, kad Gulbis to beidzot atlaidīs mājās. Viņš bija lēsis, ka Ilga ieradīsies, kā tai bija noteikts, tieši sešos, pie Gulbja uzturēsies ne vairāk par piecpadsmit minūtēm, un ka tad viņš to it kā nejauši sastaps. Ap astoņiem viņš jau būs mājās, būs pavadījis ar Ilgu kopā vismaz kādu stundu, būs varējis noskaidrot, kāpēc tā pēdējā laikā pret viņu kļuvusi iecirtīgi augstprātīga un — kas zina — ar šo vakaru viņu attieksmēs sāksies jauns posms.

Bez ceturkšņa astoņos Uldis nolēma ilgāk vairs negaidīt. Bija iespējams, ka kādā brīdī, kad viņš staigādams Gulbja nama ieejai bija pagriezis muguru, Ilga jau iznākusi un aizsteigusies uz mājām. Daudz jau nevajadzēja. Līdz tuvākajam ielas stūrim, kur tai bija jānogriežas Lielās ielas virzienā, nebija vairāk par piecdesmit soļiem. Tos varēja nostaigāt piecpadsmit sekundēs.

Bet Uldim nepietika gribas spēka paša uzņemto sardzi pamest. Viņš vairākkārt aizgāja līdz ielu krustojumam, bet vienmēr no jauna atkal griezās atpakaļ. Mājās gaidīja darbs, bija jāatkārto visa jauno laiku vēsture, bet kāds neredzams spēks to saistīja šeit. Reiz taču viņai bija jānāk! Kaut ar prātu bija aplēsis, ka viņš to varētu būt pazaudējis, slepena balss tomēr apgalvoja: nē.

Un tā jau arī bija: kopš Ilgas stāvs pazuda aiz biezajām, smagajām ozolkoka durvīm, Uldis no tām vairs skatiena tikpat kā nebija nolaidis.

Pulkstenis bija gandrīz pusē deviņi, kad durvis beidzot atvērās, un tajās parādījās Ilga. Ātri pametusi skatienu pa labi un kreisi, it kā gribēdama pārliecināties, vai kāds to neredz, viņa sāka ļoti lēni soļot uz pilsētas centra pusi. Uldi tā tomēr nebija pamanījusi, un tāpēc mazliet satrūkās, kad viņš pēkšņi atradās blakus.

— Ko tu te?!

Bet balss nebija nelaipna; tieši otrādi — likās, ka viņa par Uldi priecājās.

— Tāpat ... Gadījos ...

Ilga neticīgi skatījās zēnā.

— Nejauši? Sagadīšanās? Labāk atzīsties, ka spiegoji.

Ja Ilgas balsī būtu bijusi kaut mazākā skarbuma pieskaņa, Uldis būtu liedzies. Bet šķita, ka tai tieši pa prātam, ka viņš te negribot ieradies. Viņš tomēr neatbildēja tieši.

— Ko tu tur tik ilgi darīji?

Ilga iesmējās.

— Tāpat ... Parunājāmies. Pasmējāmies.

Pēkšņi Uldis apstājās.

— Tu esi dzērusi!

Ilga turpināja soļot, un Uldim bija jāpasteidzas, lai to panāktu.

— Kāpēc lai es nedzertu, ja mans audzinātājs pats man piedāvā?

Uldis bija viņai atkal blakus, un Ilga tam iekārās elkonī. Tādu tuvību viņš sen nebija piedzīvojis.

— Uldīt, tu esi brīnišķīgs.

— Švāns tev deva dzert?

Ilga piespiedās Uldim ciešāk. Uz jautājumu viņa neatbildēja.

— Uldi, kaut tu zinātu, cik es esmu nogurusi ... Tā bija mana mūža garākā stunda. Un arī baigākā ...

— Ko ... ko viņš?! Kas notika? Ilga! Runā taču!

Ilga mazliet pasita mēteļa stūri.

— Tu redzi? ...

Uldis satvēra Ilgas elkoņus un meiteni sapurināja.

— Ko tas nozīmē?

Ilga piespieda pieri Ulža plecam un iešņukstējās.

— Tikai lūdzu, lūdzu, nevienam nesaki ... Nevienam! Kauns ... Es aiz kauna nomirtu ... Apsoli?

— Bet kas tur notika? Ar ko tu nolējies?

— Vīns ... degvīns ... vai es zinu?

— Tur bija viesības?

Ilga nicīgi iesmējās.

— Viesības — ar vienu ciemiņu!

— Tu biji viena? Bet kā tad ... kur tad vīns?...

— Nekad neesi dzirdējis par mēģinājumiem meitenes piedzirdīt?

— Ilga! Vai jūs ... vai tu ... vai viņš tevi? ...

Ilga neatbildēja. Viņa tikai vēl ciešāk piespiedās Uldim un iešņukstējās vēl sāpīgāk.

— Neprasi ... Tas bija šausmīgi ...

— Iesim tūlīt pie direktora. — Uldis apņēmīgi teica. — Vai uz policiju!

— Lai visa pasaule smietos par manu negodu? Nē, Uldi. Es nekur ... nevienam ... un ja tu esi mans draugs, tad arī tu nevienam ... Apsoli? Es aiz kauna nomirtu.

(Turpinājums sekos)

Klusi, klusi ratiņš rūc...

LATVIEŠU SKOLA HAMILTONĀ RĀDA SAVU LATVISKO STĀJU UN DARBA MĪLESTĪBU

Hamiltonas latviešu skolā 27. maijs bija liela darba diena — priekšpusdienā notika mācību gada nobeigums, bet vakarā ģimnazijas kursa 2. izlaiduma svinīgais akts. Pabeidzot mācību gadu, skolas audzēkņi pulcējās svētbrīdī, kuŗu vadīja māc. E. Pavasars, uzrunā aicinot vasaras brīvdienās neaizmirst latviešu valodu, bet brīvajos brīžos, cik vien iespējams, lasīt latviešu grāmatas, lai rudenī, kad atkal vērsies skolas durvis, latviskās zināšanas nebūtu mazinājušās. „Mēs, visi skolotāji, jums vēlam sauli, prieku un atpūtu vasaras brīvlaikā, taču mēģiniet savas brīvās dienas pavadīt latviešu draugu sabiedrībā vai latviešu vasaras nometnēs, tad bez fiziskās atpūtas jūs gūsit arī latviskās zināšanas," uzrunu pabeidza māc. E. Pavasars.

Sekoja mācībās sekmīgāko un čaklāko skolēnu apbalvošana. Skolas pārzine Elza Gulbe un vecāku pārstāvis E. Bitmanis izsniedza īpašus atzinības rakstus tiem skolēniem, kas mācībās nav kavējuši nevienu stundu. Tādu šogad bija 25 audzēkņi, turpat vai ceturtā daļa no visas skolas saimes! Par izcilām sekmēm mācībās grāmatu veltes savukārt saņēma 31 audzēknis. Šai skaitā tomēr nebija pamatskolas pēdējās klases audzēkņu, kuŗi tūlīt pēc svinīgā akta devās uz savu klasi rakstīt pārbaudījumu latviešu valodā. Viņi savas balvas un apliecības saņems pamatskolas izlaiduma aktā, kas notiks 11. jūnijā plkst. 4 pēcpusdienā skolas telpās.

Priekšpusdienas sarīkojums sākās ar 45 minūšu nokavēšanos, tā tomēr nebija skolas vadības vaina, bet sagadīšanās, ka šai laikā Hamiltonā notika arī visas Kanadas skautu gadskārtējā parāde, kuŗā piedalījās arī latviešu skauti, kas reizē ir arī latviešu skolas audzēkņi. Tāpat mūsu laikraksta līdzstrādnieks un fotografs, kas no Toronto devās uz latviešu skolas sarīkojumu Hamiltonā, iekļuva pilsētas centra satiksmes „marmelādē" un, novirzīti pa sāņielām, ieradās skolā ar stundu novēlošanos, bet šoreiz laimīgā kārtā nenokavējot nekā...

Hamiltonas ģimnazijas kursa 2. izlaiduma akts, kas notika vakarā, sākās ar īsu svētbrīdi māc. E. Pavasara vadībā. Pēc vecāku pārstāvja E. Bitmaņa uzrunas pārskatu par ģimnazijas kursa darbību sniedza skolas pārzine E. Gulbe. LNAK pārstāvis Modris Zandbergs, kam Hamiltona ir „tēva mājas" un turienes jaunatnes pulciņā Rota aizvadīti rosīgi gadi, šogad bija svētku runas teicējs, jo iepriekšējo gadu runātājs — LNAK izglītības daļas vadītājs J. Mežaks tai pašā laikā piedalījās V. Olava atceres sarīkojumā Toronto. M. Zandbergs uzrunā pasvītroja, ka apmeklējot latviešu ģimnaziju un iegūstot augstāko izglītību savā mātes valodā, kāda svešumā iespējama, absolventiem paveŗas ceļš uz latviskās kultūras un gara pasauli. Ko darīt ar iegūtajām zināšanām? Latviešu jaunatnes organizācijas un pārējā sabiedrība ar atplestām rokām gaida un saņems nākošos sabiedriskā darba veicējus, jo tādu mums svešuma gaitās trūkst.

Gatavības apliecības absolventēm Baibai Šmitei - Kalējai, Gaidai Rinkmanei un Baibai Dābolai pasniedza klases audzinātāja Zenta Pola, kas no savām audzēknēm atvadījās ar sirsnīgiem vārdiem par darbā un priekos kopīgi aizvadītajiem brīžiem. Absolvenšu vārdā runāja Baiba Šmita - Kalēja. Īpašu ceļa kukuli skolu beigušajiem deva līdz 3. klases ģimnazistes, runājot Aldai Kurmītei, Ritai Miniātei un Līgai Rozei.

Vakara otrā daļā visi ģimnazijas kursa audzēkņi sniedza uzvedumu divās ainās „Pie ratiņa" skolotājas L. Caukas sakārtojumā un režijā. Ar lielu interesi skatītāji dzīvoja līdz deklamācijām, tautas dziesmām un spēlei uz skatuves, ģimnazistiem rādot savas zināšanas latvisko tekstu runāšanā un prasmi dziedāšanā. Visus uzveduma dalībniekus minēt nav iespējams, bet galveno lomu tēlotāji jāmin, vispirms vērpējas. Pastalās tērptās Annes lomā bija Valda Andersone, kas visai izteiksmīgi nodziedāja savu solodziesmu „Lakstīgala kroni pina", tāpat Brigita Grāvīte krāšņajā tautas tērpā bija jau glezna pati par sevi, piedevām noskandinot tautas dziesmu „Tautiešam roku devu". Aleksandra Šteinberga tēloja mātes lomu un sniedza „Saulīt vēlu vakarā" solo dziedājumu.

Zeltītei Suškovai bija jātēlo vecās mātes loma: zem apsietā lakatiņa pavērās piere un mati sudraba krāsā, — tā bija īsta vecā māte pie ratiņa, kuŗas pirksti un kājas labā sadarbībā apliecināja, ka režisore sīki pastāstījusi, kā jādarbina ratiņš, bet dziedātājā „Saulīt vēlu vakarā" bija saklausāma tīkama jaunas meitenes balstiņa. „Klusi, klusi ratiņš rūc, tā kā ziedu bite dūc, ceļš uz laimi vienmēr grūts..." ilgi paliks atmiņā šie dzirdētie nobeiguma dziesmas vārdi, kuŗus kopīgi dziedāja visi uzveduma dalībnieki.

Ģimnazijas absolventes sveica un ar grāmatām apveltīja organizāciju pārstāvji, bet skolas padome pasniedza katrai pa grāmatai. Birutas Senkēvičas balvu ieguva Baiba Šmita - Kalēja, kas saņēma arī Kristus draudzes balvu un vietējās DV nodaļas velti, bet jaunatnes pulciņa Rota velti viņai pasniedza Andris Kalupnieks, kas pats pērnā gadā bija ģimnazijas absolvents. Hamiltonas latviešu biedrības balvu saņēma Baiba Dābola, bet DV nodaļas otru velti — Gaida Rinkmane. Rakstveidā absolventus sveica TLTA ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics un citi. Vakars beidzās pie vecāku sarūpētā cienasta galda.

Jānis Vairdotis

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudzē 21. maijā iesvētītie jaunieši: priekšā no kreisās — Mārīte Šūmane, Elizabete Tuklere, Inta Majoriņa, Daina Trinīte un Elmārs Sebriņš; aizmugurē — Alvils Zujevs, Leons Sebriņš, māc. E. Pavasars, draudzes pr-ks K. Lapiņš, Zigrida Tuklere un Laimonis Bergs. Foto: J. Gailītis

Svētku diena Otavā

DV Otavas nodaļas viena gada darbības svētkus 27. maijā ievadīja karogu ienešana, V. Zivtiņam intonējot piemērotu klaviermūziku. Nodaļas valdes pr-dis K. Bērziņš, atklāšanas uzrunā sveicot ap 100 sapulcējušos viesus, aicināja visus piedalīties DV darbā un pateicās Otavas latviešu sabiedrībai par sniegto atbalstu.

Kanadas DV valdes vicepr-dis J. Gailītis, sveicot zemes valdes vārdā, uzsvēra, ka DV ir stiprākā un vienotākā latviešu organizācija brīvajā pasaulē. Runātājs norādīja uz DV rosību politiskās cīņas darbā, kā arī pakavējās pie latviešu tautas pašreizējām problēmām. Runas nobeigumā viņš atzina, ka DV organizācijai pieder trimdas sabiedrības atbalsts, kādēļ tai pienākums attaisnot šo dāvāto uzticību. Sekoja kopīgi nodziedāta Latvijas himna.

Jubilārus sveica Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, pateicoties R. Bērziņas vadītajām Otavas vanadzēm par rosmi un aicinot visas latviešu sievietes sekmēt vanadžu mērķus un pasākumus. No DV Hamiltonas nodaļas sveica T. Gailīte, no Montreālas nodaļas valdes pr-dis J. Gributs, bet O. Kļavenieks sumināja no DV Toronto un Edmontonas saimes. Rakstveida suminājumus bija sūtījis Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, ASV DV valdes pr-dis V. Hazners, vairākas Kanadas DV nodaļas un Otavas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs E. Lange. Par veikumiem organizācijas darbā Kanadas DV valdes atzinības rakstu saņēma Irma Krūmiņa.

Programmas daļā klausītājus iepriecināja Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu sešgalvainais kvintets (S. Darkēvica, D. Kārkliņa, M. Ezerkalne, I. Baumane, D. Trinīte un I. Intenberga) Almas Skudras-Kārkliņas vadībā. Vairākas dziesmas trīs ansambļa dalībnieces pašas pavadīja ar ģitārmūziku, bet solodziedājumus sniedza S. Darkēvica (soprāns) un D. Kārkliņa (alts) M. Ezerkalnes klavierpavadījumā. Dziedātājas izpelnījās siltu atsaucību un iepriecināja arī ar piedevām.

Sarīkojumu, kas beidzās ar saviesīgu vakaru, loteriju un dejām (laimēja E. Ārena, K. Bērziņš, J. Gailītis, A. Kārkliņa un A. Millere), lietpratīgi vadīja A. Sprudžs.

O.K.

14. jūnija sēru sarīkojums Toronto

Atcerēties savas tautas mocekļus, tāpat kā godināt varoņus, ir ikviena latvieša pienākums. Tādēļ arī šogad visi aicināti piedalīties Baltijas tautu federācijas Kanadā rīkotajā 14. jūnija sēru sarīkojumā, kas notiks tieši 14. jūnijā plkst. 8 vakarā Ītona auditorijā. Aizvesto piemiņas aktā galvenais runātājs būs Ontario provinces parlamenta opozicijas vadītājs R. Niksons. Programmas daļā paredzēti mākslinieciski priekšnesumi, kuŗos no latviešiem piedalīsies vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā.

Līdzīgi iepriekšējam gadam, arī šogad 14. jūnija sarīkojumā aktīvi piedalīsies baltiešu kaŗa veterāni, organizējot sēru demonstrāciju. Tā šogad notiks motorkādes veidā, ar automašīnām virzoties pa pilsētas ielām uz sarīkojuma vietu. Visi auto īpašnieki aicināti plkst. 7 vakarā pulcēties Nacionālās izstādes laukumā, kur izdalīs sēru plakātus. Brauciens no izstādes laukuma virzīsies pa Dufferin St. līdz Queen St., tad gar pilsētas valdes namu līdz Victoria St. un tālāk pa Dundas un College ielām uz Ītona auditoriju. Motorkādi vadīs O. Perro, un tajā piedalīsies baltieši arī no Hamiltonas un citām vietām. Veterānu pārstāvji aicina visus baltiešus piedalīties kā motorkādē, tā arī sēru aktā. Tāpat lūdz šo aicinājumu nodot tālāk telefoniski saviem draugiem un paziņām.

14. jūnijs ir diena, kad varam brīvajai pasaulei atkārtoti apliecināt, ka Baltijas valstīm laupītā brīvība un nevainīgu cilvēku iznīcināšana nav aizmirsta un nekad arī netiks aizmiršta.

R. N

HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLU MĀCĪBAS GADA NOBEIGUMS

Augšējā uzņēmumā: skolas pārzine Elza Gulbe un vecāku pārstāvis E. Bitmanis pasniedz atzinības rakstu un grāmatu pamatskolas 4. klases audzēknim Mārim Morusam. — Apakšējā uzņēmumā: Hamiltonas latviešu ģimnaziju šogad absolvēja (no kreisās) Baiba Šmita-Kalēja, Gaida Rinkmane un Baiba Dābola. — Uzņēmumā pa labi: skolotājas Lūcijas Caukas sagatavotajā uzvedumā „Pie ratiņa" vērpj viena no galveno lomu tēlotājām — Brigita Grāvīte.

TORONTO ZIŅAS

⊙ Reizē ar mācību gada nobeigumu TLTA sestdienas ģimnazijā, vasaras „atvaļinājumu" sācis arī skolas drāmatiskais pulciņš, kuŗu vada rež. H. Miķelsons. Pirms vasaras pārtraukuma pulciņš tomēr jau paguvis uzsākt jauna darba iestudēšanu — L. Auzānes-Vītoliņas laikmetīgo lugu 3 cēlienos „Dāvana", kas rakstīta jaunatnes vajadzībām. Lugas iestudēšanu pulciņš atsāks rudenī, kad skolā atkal sāksies mācības.

⊙ Toronto latviešu filatelistu kluba sanāksme notiks 11. jūnijā plkst. 2 pēcpusdienā kluba telpās — 371 St. Clarens Ave.

⊙ Sekojot Kanadas nacionālās baleta skolas ieteikumam, Veras Keišas klasiskā baleta skola 28. maijā bija aicināta piedalīties Toronto leukēmijas apkaŗošanas biedrības rīkotajā mākslas festivālā, kas notika mākslinieku „kvartālā" Markhama ielā. Skola sniedza divas izrādes, piedaloties 22 audzēkņiem, kuŗu sniegumā noskatījās arī Karaliskā Aleksandra teātra īpašnieks Ed. Mirvičs, kas pēc izrādes apsveica Veru Keišu par labi sagatavoto programmu. Abās izrādēs noskatījās ap 3000 skatītāju, to vidū arī labs skaits latviešu. No skolas latviešu audzēknēm sarīkojumā uzstājās Sandra Pīlāga, Ilze Bertuša, Anita Sališa, Daina Done, Māra Goskopfa, Linda Lazda un Lidija Pipcāne.

⊙ Ontario mākslas kolledžas reklāmu mākslas nodaļu pabeigusi Baiba Kundrāte, bet iekštelpu dekorēšanas nodaļu Rita Robežniece. Tāpat pirmo visām nodaļām kopīgo kursu ar uzslavu pabeigusi Astrīda Freimane, bet otru kursu reklāmu mākslas nodaļā Aida Vektere un Māra Kolesņikova. Agrāk šai kolledžā latviešu studentu skaits bija samērā prāvs, bet pēdējos gados tas samazinājies.

⊙ Sv. Jāņa draudzē salaulāti Rūsiņš Bērziņš ar Baibu Kundrati un Vitauts Alks ar Brigitu Dobeli.

⊙ Anglijas ciemiņa Dr. P. Cirša referātu par tematu „Personības veidošana" 28. maijā Latviešu namā bija rīkojusi Latviešu katoļu apvienība Kanadā. Sarīkojumu atklāja valdes priekšsēdis S. Gabrāns, bet ar Dr. P. Cirša dzīvi un darbu klausītājus iepazīstināja J. Svilāns. Referāts izraisīja klausītājos, kopskaitā vairāk par 100, vairākus jautājumus, uz kuŗiem viesis atbildēja. Sakarā ar Dr. P. Cirša viesošanos vietējā katoļu draudzē notika arī viņa vadīts dievkalpojums Ņumena kluba baznīcā.

⊙ Latviešu baptistu draudzes šīs sezonas pēdējā reliģiski-ētisko pārdomu vakarā māc. R. Ekšteins referēja par tematu „Vesels cilvēks slimā pasaulē". Koncerta daļā dziedāja baritons P. Geistauts brīvmākslinieces Martas Tūteres pavadījumā. Sarīkojumā bija ieradušies ap 60 klausītāju.

⊙ Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskās baletskolas audzēkņu vakars notiek 3. jūnijā plkst. 7,30 vakarā Bloor St. Collegiate telpās (pie Dufferin St.). Programmā paredzētas solo un grupu dejas, kā arī vairākas rakstura dejas. Skatuves ietērpu gatavojis mākslinieks K. Bērziņš.

⊙ Jau piekto gadu pilsētas centrālā bibliotēka rīko starptautisku mākslas un filmu festivālu, kas šogad notiks laikā no 5. — 10. jūnijam. Tuvāka informācija par festivāla atsevišķajiem sarīkojumiem pieprasāma centrālajā bibliotēkā vai pa tālr. 924-9511, ext. 30. Vairāki mākslinieciski sarīkojumi paredzēti arī pēc festivāla, to vidū Dianas Jablokovas-Vorpas vadītā Canadian Junior Ballet izrāde 19. jūnijā plkst. 8.15 vakarā. Izrādē paredzēts sniegt viencēliena baletu, kuŗam mūzikālo pavadījumu veiks Leberga mūzikas skolas audzēkņi. Ieejas kartes un tuvāka informācija pieprasāma pa tālr. 638-6599.

⊙ Etnisko mednieku un makšķernieku klubu māla baložu šaušanas sacīkstēs 28. maijā TLMM klubs 6 klubu sacensībā ieguva 3. vietu ar 461 punktu no iespējamiem 500. Latviešu vienībā šāva Z. Sproģis, A. Tropiņš, J. Mukats, K. Šterns un A. Ābolīņš. Nākošās etnisko klubu šaušanas sacensības paredzētas 10. un 11. jūnijā lietuviešu šautuvē Kaledonijā.

⊙ Austrumu draudzes svētdienas skolas mācību gada nobeigumā skolas pārzinis A. Grigals izsniedza audzēkņiem apliecības par skolas apmeklēšanu. No 42 reģistrētiem bērniem bija ieradušies 34, kas piedalījās arī priekšnesumu daļā. Dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdu.

⊙ Traģiskā nāvē 56 gadu vecumā no dzīves aizgājušo Valdemāru Ābeli 31. maijā, izvadīšanu vadot māc. A. Briedim, pārpelnoja Prospekta krematorijā. V. Ābele, pēc iecelošanas Kanadā strādāja Norandas raktuvēs, bet pirms 5 gadiem pārcēlās uz dzīvi Toronto. Nesen darba vietā ievainotā roka radījusi veselības komplikācijas, viņš nonācis arī pretrunā ar vietējiem likumiem. Tā pašreiz vēl nenoskaidrotos apstākļos V. Ābele policijas iecirknī izdarīja pašnāvību. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Johanu un meitu Artu.

VINIPEGA

⊙ Vinipegas mākslas galerijas dāmu komitejas gleznu izstādē, kuŗā katru gadu piedalās daudzi Manitobas mākslinieki, šogad ar vairāk nekā 10 darbiem, no kuŗiem vairākus pārdeva, izstādījās Olga Štauvere.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
rakstu darbu birojs
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.
izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par ummām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.
491 College Street, Toronto 4,
Latviešu namā, telefons: 924-2775.
Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Brošūra par Baltijas valstīm Kanadas vajadzībām

Kanadas DV valde un Latviešu nacionālā apvienība Kanadā vienojušies kopīgā pasākumā, daloties arī izdevumos, iepazīstināt Kanadas federālā un provinču parlamenta locekļus un atsevišķo partiju vadītājus ar pašreizējo stāvokli okupētajās Baltijas valstīs un šo valstu problēmu pasaules politikā. Šai vajadzībai — pēc sākotnējiem apsvērumiem sakārtot īpašu informācijas izdevumu — izvēlējās organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States sagatavoto un izdoto brošūru „The Baltic States, A Case Study of Modern Colonialism in Europe", kuŗu sakārtojuši V. Korsts un Dr. L. Streips. Šī brošūra gan bija domāta īpašajiem ASV apstākļiem un tās valdības un kongresa locekļu informēšanai, kā arī izvietošanai amerikāņu bibliotēkās, bet abi brošūras sakārtotāji uzņēmās to pārstrādāt un piemērot Kanadas apstākļiem un vajadzībām.

Tagad šī Kanadas apstākļiem pielaikotā brošūra iznākusi. Tā ļoti labā angļu valodā konspektīvā veidā iepazīstina ar noteikumiem Baltijas valstīs, sākot ar Pad. savienības bažu iekārtošanu 1939. gadā un bēdīgi slaveno Ribentropa-Molotova līgumu, informē par Baltijas valstu okupēšanu 1940. gadā, deportācijām, centieniem iznīcināt baltiešu tautas un pārkrievošanas procesu, prasot Baltijas valstu taisnās lietas pacelšanu starptautiskā forumā, lai reiz izbeigtu komūnistu okupāciju Latvijā, Igaunijā un Lietuvā.

Šīs brošūras izsūtīs vispirms visām DV nodaļām Kanadā kopā ar piemērotām pavadvēstulēm, lai nodaļas tās savukārt izsūtītu vietējiem Kanadas un provinču parlamenta locekļiem. Sākumā bija domāts līdzīgu brošūru izdot arī franču valodā, tomēr tagad šī doma atmesta, atzīstot par labāku arī frančiem sūtīt to pašu izdevumu, vienīgi ar viņu valodā rakstītu pavadvēstuli, jo franču izdevums būtu vajadzīgs vienīgi Kvebekas provincē, bet arī turienes parlamenta locekļu vairums pārvalda angļu valodu, kādēļ izdevumi par īpašo brošūru franču valodā neatmaksātos.

Akcijas rīkotāji cer arī uz tautiešu atbalstu šīs brošūras izplatīšanā.

O. I.

...TO ZIŅAS

pēc festivāla, to vidū Dianas Jablokovas-Vorpas vadītā Canadian Junior Ballet izrāde 19. jūnijā plkst. 8.15 vakarā. Izrādē paredzēts sniegt viencēliena baletu, kuŗam mūzikālo pavadījumu veiks Leberga mūzikas skolas audzēkņi. Ieejas kartes un tuvāka informācija pieprasāma pa tālr. 638-6599.

● Etnisko mednieku un makšķernieku klubu māla baložu šaušanas sacīkstēs 28. maijā TLMM klubs 6 klubu sacensībā ieguva 3. vietu ar 461 punktu no iespējamiem 500. Latviešu vienībā sāva Z. Sprogis, A. Tropiņš, J. Mukats, K. Šterns un A. Ābolīņš. Nākošās etnisko klubu šaušanas sacensības paredzētas 10. un 11. jūnijā lietuviešu šautuvē Kaledonijā.

● Austrumu draudzes svētdienas skolas mācību gada nobeigumā skolas pārzinis A. Grigals izsniedza audzēkņiem apliecības par skolas apmeklēšanu. No 42 reģistrētiem bērniem bija ieradušies 34, kas piedalījās arī priekšnesumu daļā. Dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdu.

● Traģiskā nāvē 56 gadu vecumā no dzīves aizgājušo Valdemāru Ābeli 31. maijā izvadīja, aizlūgšanu vadot māc. A. Briedim, pārpelnoja Prospekta krematorijā. V. Ābele, pēc iecelošanas Kanadā strādāja Norandas raktuvēs, bet pirms 5 gadiem pārcēlās uz dzīvi Toronto. Nesen darba vietā ievainotā roka radījusi veselības komplikācijas, viņš nonācis arī pretrunā ar vietējiem likumiem. Tā pašreiz vēl nenoskaidrotos apstākļos V. Ābele policijas iecirknī izdarīja pašnāvību. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Johanu un meitu Artu.

VINIPEGA

● Vinipegas mākslas galerijas dāmu komitejas gleznu izstādē, kuŗā katru gadu piedalās daudzi Manitobas mākslinieki, šogad ar vairāk nekā 10 darbiem, no kuriem vairākus pārdeva, izstādījās Olga Stauvere.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
rakstu darbu birojs
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto)
CREDIT UNION LTD.
Izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķiŗ aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.
491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.
Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

...las vajadzībām

tuvā.

Šīs brošūras izsūtīs vispirms visām DV nodaļām Kanadā kopā ar piemērotām pavadvēstulēm, lai nodaļas tās savukārt izsūtītu vietējiem Kanadas un provinču parlamenta locekļiem. Sākumā bija domāts līdzīgu brošūru izdot arī franču valodā, tomēr tagad šī doma atmesta, atzīstot par labāku arī frančiem sūtīt to pašu izdevumu, vienīgi ar viņu valodā rakstītu pavadvēstuli, jo franču izdevums būtu vajadzīgs vienīgi Kvebekas provincē, bet arī turienes parlamenta locekļu vairums pārvalda angļu valodu, kādēļ izdevumi par īpašo brošūru franču valodā neatmaksātos.

Akcijas rīkotāji cer arī uz tautiešu atbalstu šīs brošūras izplatīšanā. O. I.

Studentu protests

(Pārnesums no 1. lpp.)

izkārtošanu. Mēs esam pieprasījuši izziņu no Britu arodbiedrību savienības, lūdzot arī apgādāt visu informāciju šai lietā, īpaši tādu, kuŗā viņi varētu būt izteikuši savu viedokli. Tiklīdz saņemsim tālāku informāciju, mēs sazināsimies ar Jums."

Pēc K. Zenaiša paskaidrojuma, Kanadas arodbiedrību vadošie darbinieki bijuši ļoti pārsteigti, dzirdot par Vilsona vēlēšanos piesavināties Baltijas valstu noguldījumus, jo nekā par to nebija dzirdējuši. Tas saprotami, jo Kanadas prese par Baltijas valstu noguldījumu jautājumu nekā neziņoja, arī par to ne, ka baltiešu organizācijas un atsevišķas personas iesniegušas protesta rakstus Vilsonam, lordam Karadonam u.c. britu pārstāvjiem. Tas jo spilgti apliecina, cik pareizi ir rīkot publiskas protesta demonstrācijas, lai ar šo mums svarīgo jautājumu iepazīstinātu plašāku sabiedrību un spiestu reaģēt arī laikrakstus. Vienīgi šādā veidā iespējams ietekmēt sabiedrisko domu un iznest mūsu lietu laukā no britu aktu vākiem, kur, nevienam neredzēti un nezināmi, apgulstas dažādie protesta raksti un iesniegumi.

Zinot, ka arī Vilsons un lielākā daļa viņa ministru, tāpat britu parlamenta locekļu nāk no arodbiedrību aprindām, ļoti nozīmīga varētu kļūt Kanadas arodbiedrību savienības interese par Baltijas valstu zelta jautājumu un apellēšana pie britu kollēgām.

*

Kā jau teikts, mūsu redakcijai piesūtīti daudzu protesta rakstu teksti, kuŗus visus telpu trūkuma dēļ nav iespējams publicēt. Pateicoties visiem iesūtītājiem, kas ar šādu rīcību snieguši mūsu redakcijai vērtīgu informāciju, lai vēl pieminēts, ka it iespaidīgu protesta rakstu britu premjēram H. Vilsonam nosūtījusi BATUN aicinājumā arī Minesotā nodibinātā Committee for International Justice, kuŗas priekšsēdis ir Dr. Jānis Priedkalns un sekretārs Dr. Tālivaldis Šmits. Protesta rakstu parakstījušas šādas, galvenokārt latviešu organizācijas: Mineapoles un St. Paulas latviešu ev.lut. draudze, organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Mineapoles nodaļa, Latviešu korporāciju kopa Minesotā, korporācija Talavija, Latviešu akadēmiķu apvienība Minesotā, Latviešu pašpalīdzības fonda informācijas centrs, Minesotas universitātes latviešu studentu klubs, izdevniecība Akadēmiskā Dzīve, Mineapoles un St. Paulas latviešu koŗa priekšnieks, Latviešu jaunatnes pulciņš, DV Minesotas apvienība, latviešu ev. lut. Jēzus draudze, konkordija Zelmenis un Igauņu apvienība Minesotā. Protesta vēstules noraksti piesūtīti Anglijas konservātīvo partijas līderim, Anglijas ģenerālkonsulam Čikagā, Anglijas tirdzniecības pārstāvībai Mineapolē un vietējiem amerikāņu laikrakstiem.

*

Angļu lielais laikraksts „The Times" 16. maija numurā ievietojis īsu ziņojumu par baltiešu demonstrāciju Bonnā pie britu vēstniecības, minot, ka tajā piedalījušies trimdinieki arī no citām Vācijas vietām un demonstrējuši pret Kosigina apmeklējuma laikā panākto vienošanos Anglijas un Pad. savienības starpā par Baltijas valstu zelta izlietošanu savstarpējo prasību nokārtošanai. Iespaidīgais britu laikraksts jautā, kādēļ demonstrācijas notiek tik vēlu pēc pašas vienošanās.

Tas ir ļoti pamatots jautājums, jo britu laikraksta redaktori pieradūši, ka uz notikumiem reaģē bez kavēšanās, kādēļ nespēj iedomāties, ka trimdas baltieši rīkojas citādi. Kad vienošanās kļuva zināma, mēs vispirms labu laiku bijām tikai nepatīkami pārsteigti, tad pamazām atguvāmies un sākām stāvokli pārdomāt, pēc tam uzsākām strīdus, kam īsti tiesības kaut ko darīt u.t.t. Tā pagāja laiks, ko mēs saprotam, bet britu žurnālisti gan ne... Arī tas pierāda, cik ļoti mums nepieciešams darbības koordinācijas centrs, kas spēj uz notikumiem reaģēt bez kavēšanās un kompetenču strīdiem. Tomēr šāda centra, diemžēl, mums joprojām vēl nav... Red.

Mineapoles un St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzē 14. maijā iesvētītie jaunieši: priekšā — Baiba Robiņa, Daina Pelūde, Ruta Ksilandere, Ināra Jēgere, draudzes mācītājs P. Langins, Anna Lindemane, Maija Cera, Alīda Bakūze un Līga Šēmele; aizmugurē — Māris Kurmis, Pēteris Lindemanis, Gunārs Brūvelis, ķesteris A. Zakis, ērģelnieks J. Krafts, draudzes pr-ks R. Zemjānis, Jānis Ābelīte, Pēteris Skujiņš, Andris Baltgalvis un Jānis Lemkins. Foto: V. Bergs

Lielākā latviešu bibliotēka Ziemeļamerikā

TĀ PIEDER BOSTONAS DV APVIENĪBAI AR 6200 SĒJUMIEM ● ČAKLĀKAIS LASĪTĀJS PĒRNĀ GADĀ IZLASĪJIS 77 GRĀMATAS

„Kur dabūt materiālus dažādu Latvijas un latviešu jautājumu studēšanai?" — Tā bieži dzird jautājam mūsu studentus, kas vēlas savos zinātniskajos darbos apskatīt kādu latviešu problēmu. Jā, kur dabūt šādus materiālus, ja amerikāņu bibliotēkās ir pavisam niecīgs grāmatu klāsts par Latviju un latviešiem? Bieži trūkst tieši to publikāciju, kuŗas interesentiem noderētu visvairāk. It bieži pēc vienas grāmatas jādodas tālā ceļā pat uz Somiju, kur cerības atrast meklēto.

Tādēļ mazliet jābrīnās, ka tikpat kā neievērota un neizmantota palikusi DV apvienības plašā bibliotēka Bostonā, kuŗā glabājas vairāk nekā 2200 dažādu grāmatu ar dubulteksemplāriem, kas izdotas latviešu valodā, sākot ar 1870. gadu. Krātuvē ir populārzinātniski raksti, mācības grāmatas, daiļliteratūra, vēstures pētījumi (jaunākos laikus ieskaitot), žurnāli, kalendāri u. c.

Šo bibliotēku 1957. gadā no veclatviešiem nopirka vietējā DV apvienība, to pārkārtojot un apgādājot ar jauniem skapjiem. Grāmatas tagad pēc satura iedalītas 9 kategorijās. Visvairāk ir tulkojumu, romānu, stāstu un noveļu — 1150, žurnāli un dažādi rakstu krājumi — 220, populārzinātniski raksti — 216, darbi par Latviju un latviešiem — 107 u. c. Paturēta arī no veclatviešiem pārņemtā marksistu literātūra ar 252 sējumiem.

Plašo bibliotēku līdz pērnā gada rudenim pārzināja nesen mirušais Otto Bračiņš, bet tagad to vada Reinholds Lācis. Pēc viņa statistikas, bibliotēkai pēdējos gados dāvinātas 310 grāmatas, bet iegādātas 192. Lielāko grāmatu ziedojumu nodevis kādreizējais skolotājs Jēkabs Dūka — 90 eksemplāru. Skaitliski mazs bijis lasītāju skaits, bet krietns viņu veikums: pagājušā gadā bibliotēku regulāri apmeklējuši 17 lasītāji, kas kopā izlasījuši 304 grāmatas. Čaklākais lasītājs bijis apvienības valdes loceklis Vīksniņš, kas izlasījis 77 grāmatas.

Studenti, kas saviem darbiem izvēlējušies tematu par revolūcijām Latvijā, saviem pētījumiem ņem marksistu izdevumus, kuŗi samērā grūti atrodami citur, jo agrāk amerikāņu bibliotēkās tos nenovietoja. Toties Bostonas DV bibliotēkā ir pat tāds retums kā Jāņa Krodera brošūra par 1905. gada nemieriem un citi tā laika izdevumi. Vairākas grāmatas saviem pētījumiem pieprasījis arī Dr. Edg. Andersons ASV un mag. iur Ād. Šilde (Vācijā), tāpat baltvācu vēsturniece Dr. M. Lindemite. Memuāru literātūrai bibliotēku izmantojuši Dr. J. Ozols, V. Bastjānis u. c. „Studentiem mēs grāmatas dodam par brīvu," paskaidro DV apvienības pr-ks V. Rudzuroga, „bet citiem prasām mazu atlīdzību — 10 centu par grāmatu."

Jaunais bibliotēkārs R. Lācis, uzsākdams darbu, apvienības valdei lūdzis jaunus skapjus, jo grāmatu skaits arvien turpina pieaugt, kādēļ nav kur tās novietot. Grāmatas lasīšanai izsniedz divreiz mēnesī, bet arī pārējā laikā viņam darba netrūkst, jo vecās grāmatas vienmēr jāpalabo — papīrs sāk birzt, arī iesējumi plīst, grāmatām ejot no rokas rokā. „Gribētos ieteikt tautiešiem bibliotēku vairāk apmeklēt. Te katrs atradīs daudz vairāk nekā savā mājas bibliotēkā, jo še ir daudz izdevumu, kas trimdā nav pārspiesti, kaut ar lielu nozīmi latviešu literātūrā," norāda bibliotēkārs Reinholds Lācis.

Osvalds Akmentiņš

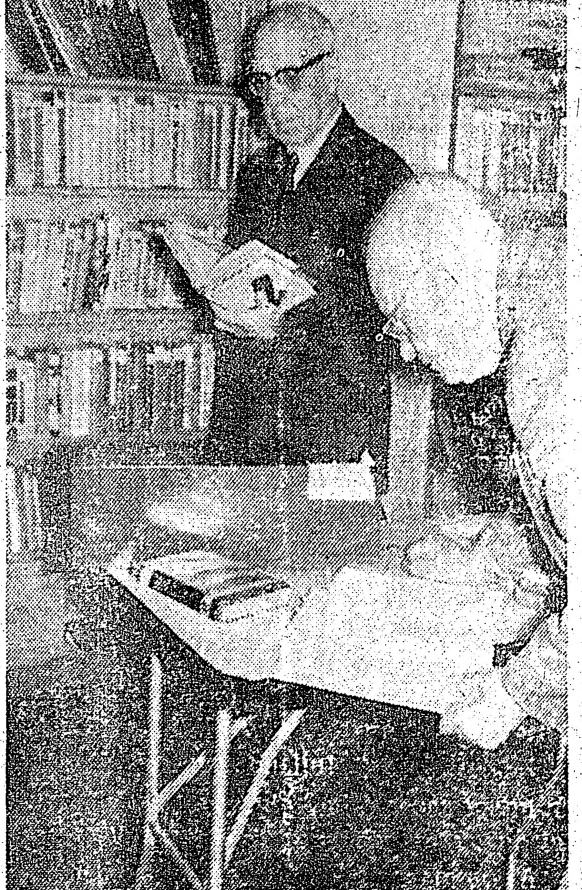

DV Bostonas apvienības bibliotēkas vadītājs R. Lācis (pa kreisi) un čaklākais grāmatu lasītājs Vīksniņš. Foto: O. Akmentiņš

Māc. T. Vēdzele ievests amatā

Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes jaunā mācītāja T. Vēdzeles introdukcijas dievkalpojums notika 21. maijā Sv. Marka baznīcā Elizabetē. To vadīja un introdukciju izdarīja LELDAAs austrumu apgabala garīgais vadītājs prāv. K. Birznieks, bet sprediķi un lūgšanu teica LELDAAs pārvaldes pr-ks prāv. A. Veinbergs. Liturģijas daļā piedalījās arī mācītāji H. V. Kuglers, R. Zariņš un T. Vēdzele. Ērģeļu pavadījumu veica viešņa Z. Spekmane no Sirakūzām. Svinīgumu pavairāja krāšņi dekorētais altāris ar ziediem un palmu kokiem. Dievkalpojumā piedalījās vairāk nekā 150 baznīcēnu.

Vēlāk svinības turpinājās draudzes zālē pie azaida galdiem. Īsu lūgšanu teica jaunais draudzes māc. T. Vēdzele, sekoja draudzes pr-ka V. Lejnieka uzruna un vietējās amerikāņu draudzes mācītāja H. V. Kuglera sirsnīgs apsveikums. Pēc tam draudzes mācītāju un draudzi apsveica LELDAAs pārvaldes pr-ks prāv. A. Veinbergs, austrumu apgabala garīgais vadītājs prāv. K. Birznieks, Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs R. Zariņš un tās pašas draudzes pr-ks M. Kaviņš, bet no šīs draudzes Ņudžersijas grupas T. Grīnbergs, Ņuarkas skolas pārzine Z. Lapiņa, no Ņubransvikas - Leikvudas draudzes pr-ks prof. D. Hazners, Otavas latviešu ev.-lut. draudzes pr-ks A. Millers, DV Ņudžersijas apvienības pr-ks Fr. Lucis, Ņudžersijas latviešu organizāciju apvienības vicepr-ks M. Gabliks un citi.

Rakstveida sveicieni un visa laba vēlējumi bija no archibīskapa A. Lūša, Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes prezidenta P. Eglīša, draudzes bij. mācītāja A. Kiršfelda, no mācītājiem Ž. Kristberga, A. Ozola un O. Gulbja, no Ņudžersijas latviešu biedrības pr-ka L. Pogaiņa u. c. Vakaru vadīja draudzes sekrtārs Vilis Neimanis, bet par azaida galdu bija rūpējušās draudzes dāmas pr-ces A. Stiebres, viņas vietnieču D. Lejnieces un vakara saimnieču T. Krūmiņas un V. Barlotes vadībā.

Vakaru beidza mācītāja T. Vēdzeles draudzībā, sirsnībā un mīlestībā teikti pateicības vārdi visiem viesiem, darbiniekiem un vakara dalībniekiem. V. N.

Elizabetes-Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes jauno mācītāju T. Vēdzeli 21. maijā ieveda amatā. Uzņēmumā mācītāju gājiens: no labās — prāv. K. Birznieks, prāv. A. Veinbergs, draudzes pr-ks V. Lejnieks, māc. T. Vēdzele, māc. H. V. Kuglers un māc. R. Zariņš.

Uzticība teātrim

(Pārnesums no 3. lpp.)

rīkojumus. Tāds bija Kurzemes cietokšņa atcerei veltīts sarīkojums, tāpat dzejnieka Aleksandra Čaka vakars. Arī pirmajā Preses ballē Ņujorkā viņš bija „galvenais numurs" priekšnesumu daļā, attēlojot čigāna nedienas, bet pēc uzstāšanās viņa divus zīmējumus nācās pārdot „ūtrupē", jo ballinieki vēlējās iegūt kaut ko piemiņai no lieliskā „čigāna".

Ar to jau pateikts, ka teātris tomēr nav Reiņa Birzgaļa vienīgā „vājība". Viņš plaši pazīstams arī kā karikatūrists un grāmatu ilustrātors. Šai žanrā viņš it sevišķi ilustrējis tautas dziesmas, izvērtējot tās no komiskās puses. Žurnālā „Atpūta" (Latvijas neatkarības laikā varēja skatīt viņa zīmējumus jautra satura dzejojumiem, laikrakstos — feļetoniem. Arī „Latvijā Amerikā" palaikam parādījušies R. Birzgaļa karikatūras, un redakcija cer, ka tādas varēs sniegt lasītājiem arī turpmāk. Viņš arī ilustrējis abas populārākās Teodora Zeltiņa grāmatas par Antiņu Amerikā. Nav tomēr viegli iegūt viņa zīmējumus, jo jubilārs mēdz aizbildināties, ka teātris prasa pārāk daudz laika, kādēļ zīmēšanai tā neatliekot.

Vēl jāpiebilst, ka, par spīti teātrim ziedotajam laikam, Reinis Birzgalis vienmēr redzams latviešu rīkotajos koncertos, gleznu izstādēs, jauniešu un studentu dienās u.c. Viņš jūsmo līdz jaunībai, bet vienmēr pieprasa vārdu arī sanāksmēs un debatēs, izteicot savu viedokli izslīpētā un pārdomātā veidā, pamatojoties ar kādu latviešu sentenci. Viņa vārdi parasti ir tik trāpīgi, ka tos bieži atceras vēl tad, kad runas un debates beigušās un Latviešu nams slēdz jau durvis.

Latviešu kreditnieki . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

un zināšanai domātajās. Sēde nolēma lūgt visas latviešu kreditsabiedrības arī turpmāk sniegt apvienībai statistiskās ziņas, tās savukārt un regulāri publicēt kalendārā un periodikā.

Dzīvas diskusijas izraisījās par kreditsabiedrību biļetena izdošanu un par ieguldījumu sabiedrības organizēšanu. Konferences dalībnieki tomēr bija dalītās domās par šiem jautājumiem, tādēļ tos nodeva atpakaļ valdei tālākiem pētījumiem un apsvērumiem.

Laika trūkuma dēļ atlika jautājumus par — aizdevumu lietām, kreditsabiedrību līgu nodevām un jaunu kreditsabiedrību organizēšanu, atzīstot, ka tik nozīmīgiem jautājumiem sasaucamas īpašas kreditsabiedrību konferences. Tām atvēlami līdzekļi ceļa izdevumu segšanai, tāpat jāparedz vairāk laika.

Konference pieņēma kreditsabiedrību apvienības budžetu 1967. un 1968. gadam un nolēma, ka nākošā konference organizējama 1968. gadā Klīvlendā dziesmu svētku laikā.

Apvienības valdē ievēlēja līdzšinējos: A. Svenni no Toronto, K. Norveli no Klīvlendas un N. Kļaviņu no Milvokiem, bet revīzijas komisijā līdzšinējos N. Rūtenbergu no Klīvlendas un R. Bērziņu no Londonas, bet no jauna I. Drupali no Montrealas. Valde kooptēja par kalendāra redaktoru P. Rasiņu no Toronto un par statistikas daļas vadītāju J. Gaigalu no Milvokiem.

Konferencē piedalījās 14 dalībnieku, pārstāvot visas četras Kanadas kreditsabiedrības — Toronto, Londonā, Hamiltonā un Montreālā, kā arī divas ASV kreditsabiedrības — Klīvlendā un Milvokos. Konferenci vadīja A. Svenne, protokolēja N. Norvelis. A. S.

Gatavojas 2. teātŗa dienām

Latviešu teātŗu apvienības valdes sēdi 20. un 21. maijā Čikagā vadīja pr-dis Arturs Rubenis. Sēdē pārrunāja 2. Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dienas, kas notiks 1968. gada 30, 31. maijā un 1. jūnijā Čikagā, atzīmējot Rīgas latviešu biedrības 100 gadu dibināšanu un reizē ar to latviešu teātŗa 100 gadu darbību. Sēdē piedalījās LTA valdes locekļi no Toronto, Klīvlendas, Grand Rapidiem, Milvokiem un Čikagas, kā arī pārstāvji no Čikagas latviešu biedrības un Ziemeļamerikas latviešu biedrību sadarbības centra, tāpat no organizācijām, kuŗas būs atbildīgās 2. teātŗa dienu rīkotājas. Technisko pusi vadīs īpaši izraudzīta rīcības komiteja.

Teātŗa dienām jau pieteicies DV teātris Kanadā ar lietuvieša A. Landsberga lugu „Pieci stabi" Dz. Pūpēža režijā un Mazais teātris no Sanfrancisko L. Siliņa vadībā Rīkotāji aicina visas teātŗu vienības pirmo pieteikumu iesūtīt ne vēlāk par šāgada 30. jūniju.

Valdes sēdē vēl ziņoja, ka 1. teātŗa dienas Toronto pērnā gadā beigušās bez materiāliem zaudējumiem gūstot vērtīgu ierosmi turpmākajam darbam. Teātŗu apvienības izdevumā drīzumā iznāks teorētisku rakstu krājums „Skatuve", kuŗu varēs iegādāties pie LTA biedriem. Valde atkārtoti lūdz atsaukties visus tautiešus, kas vēlētos tulkot lugas no dažādām svešvalodām, piemēram, franču un vācu, tāpat lūdz valodu studentus un profesorus ieteikt tulkošanai latviešiem noderīgas lugas.

Pieteikumi 2. teātŗa dienām, kā arī visa pārējā sarakste adresējama Richardam Spurim, 5443 W. Thomas, Chicago, Ill., 60651, U. S. A.

Z. K.

GRAND RAPIDI

● Pēc ilgākas slimošanas Batervorta slimnīcā 21. maijā miris 73 gadus vecais Antons Pipers, kas dzimtenē bija veicis mežsarga pienākumus Līksnas virsmežniecībā. Nelaiķim veltīts aizlūgums notika 23. maijā Dezinska bēŗu namā, viņu 24. maijā izvadīja no Sv. Sirds baznīcas un guldīja zemes klēpī Sv. Krusta kapsētā. Pēc aizgājēja sēro dzīvesbiedre, dēls un divas meitas Grand Rapidos, dēls Kanadā, znoti, vedekla, mazbērni un divi brāļi un māsa dzimtenē. — tis —

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Brīvmākslinieces Alises Dzirkales - Cennes klavierstudijas audzēkņu pēcpusdienā 21. maijā Bruklinā piedalījās 18 audzēkņu. Skolēnu skaits arvien audzis, viņi mācībās uzrāda labas sekmes. Pēcpusdienas programmā bija arī četr- un sešrocīgi klavierga-bali, kuŗos audzēkņi parādīja labu saspēli. Mazāko grupā labu veiksmi apliecināja Arlēne Māliņa un Roberts Rasmanis, vidējā grupā atzīmējamas sekmes varēja vērot Aijas Aumeistares un Ronalda Prinča spēlē. Pēdējais pavadīja arī savu māti S. Princi, kas dziedāja divas tautas dziesmas. Kvalitātīvi labākais sniegums bija vecāko audzēkņu grupā. Ilze Akerberga veikli nospēlēja divus Šūmana darbus, bet Miķelis Akerbergs labi paveica grūto un gaŗo Mocarta „Fantaziju". Izjusti spēlēja Gunta Ķivulē Skota „Lotusa zemē". Laba drāmatiskā izjūta un teicamas techniskās dāvanas bija vecākajai audzēknei Birutai Akerbergai Čaikovska „Meditācijā". Labi izdevās Guntas Ķivules un Birutas Akerbergas spēlētā Lista „Prelīde" četrrocīgi. Sarīkojumu kuplināja dziedātājas Skaidrīte Prince un Merida Māliņa, klavierpavadījumus spēlējot A. Dzirkalei - Cennei. Studijas vadītāju sumināja sirsnīgiem aplausiem, ziediem un ar audzēkņu dāvanu. Apmeklētāju bija ap 100.

● Gleznotājas Ženijas Treimanes pirmo darbu izstādi Ņujorkā 20. un 21. maijā Jonkeru sarīkojumu zālē apmeklēja ap 70 interesentu. Daudziem patika dzeltenīgo toņos gleznotās puķes. No izstādītajiem 49 darbiem pārdoti 4. Gleznotāja ziedoja vienu no saviem darbiem Bronksas dāmu komitejai.

● Vellas Tobis ērģeļu koncerts 20. maijā Jonkeru baznīcā bija pulcinājis tikai mazu pulciņu klausītāju. Priekšnesumi bija mākslinieciski augstvērtīgi, bet neizdevīgais koncerta laiks atsaucās uz klausītāju skaitu. Šai nedēļas nogalē daļa Ņujorkas latviešu bija arī izbraukuši uz latviešu dienām Montreālā.

● Ņujorkas katoļu draudzes locekļi pavasaŗa cēlienu izmantoja sava īpašuma apstādījumu uzkopšanai un puķu dēstīšanai. Ciemiņi no Filadelfijas bija atveduši un iestādīja peonijas, bet ņujorkieši dažādus košuma krūmus.

ELIZABETE

● Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes padomes sēžu vadītājam un nekustama īpašuma fonda komitejas pr-dim Heinricham Špechtam 18. maijā piepildījās 60 mūža gadi. Jubilārs dzimis Rīgā, 1931. gadā beidzis Jelgavas valsts skolotāju institūtu, pēc tam studēja tautsaimniecību Latvijas universitātē. No 1931. līdz 1944. gada bēgļu gaitām viņš strādāja Ikšķiles pagasta Turkalnes tautskolā par pārzini, būdams arī ļoti aktīvs sabiedrisks darbinieks, vadot koŗus un teātŗa izrādes, bijis mazpulka vadītājs un aizsargu virsnieks. Pēc trimdas gadiem Vācijā, kur bija baltiešu grupas vadītājs Cēlendorfas nometnē Berlīnē un Mērbekas nometnē latviešu grupas vadītājs, vēlāk nometnes komandants un skolotājs, jubilārs 1950. gadā iecelоja ASV un strādāja lauksaimniecībā, tad pārcēlās uz dzīvi Elizabetē, un atkal kļuva aktīvs latviešu sabiedriskajā dzīvē: strādāja latviešu skolā, kopā ar V. Neimani nodibināja un vadīja vīru kori, ilgus gadus bija draudzes padomes loceklis, tagad arī padomes sēžu vadītājs. Gavilnieku 20. maijā mājās apsveica māc. T. Vēdzele un Zemnieku savienības Ņujorkas nodaļas vārdā A. Mednis. V. N.

ČIKAGA

● Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpas 14. maijā rotāja korporācijas Talavijas krāsas, atzīmējot svinīgā aktā sava dibinātāja Viļa Olava 100. dzimšanas un 50 gadu nāvesdienu. Talavijas seniors Visvaldis Šmits, sarīkojumu atklājot, aicināja klātesošos nodziedāt luterāņu baznīcas himnu „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils'. Seniors savā runā pakavējās pie Viļa Olava nopelniem Talavijas izveidošanā, dodot korporācijai ideoloģiskos pamatus: principus, devīzes un komānu. Seniors nolasīja arī filistra Adolfa Vitckopfa, vienīgā vēl dzīvā dibinātāja, īpaši šim sarīkojumam veltītu rakstu. Tā kā V. Olavs ir viens no retajiem latviešu „buršiem", kas sastāvējis divās korporācijās, par viņa studiju gaitām un līdzdarbību Lettonijā, kā arī par nopelniem sabiedriskajā laukā un izglītības veicināšanā referēja Lettonias filistrs Kārlis Dzirkalis, veltījot cildenus un jūsmīgus vārdus lielā latvieša piemiņai. Oficiālo daļu beidzot, Talavijas seniors aicināja visus vienoties Latvijas himnā. Sekoja groziņu vakars Čikagas talaviešu grupas dāmu komitejas gādībā.

● Amerikāņu presē atkal parādījies T. Zieriņa vārds. Katoļu žurnāls „Social Justice Review" ievietojis Ilinojas deputātu un senātoru pieņemtās Baltijas valstu rezolūcijas pilnu tekstu, kā arī T. Zieriņa vēstuli, rakstītu pēc tam, kad dep. J. J. Volfs rezolūciju bija iesniedzis un 75. vispārējais Ilinojas pavalsts kongress februārī bija vienbalsīgi nobalsojis par šīs rezolūcijas pieņemšanu. — T. Zieriņa nākošais priekšlasījums paredzēts Detroitā tuvu pie 1000 klausītājiem, bet Jāņos viņu dzirdēs Mineapolē.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Donlands: 6 istabu dubultķieģeļu māja, moderna apkure, garāža. Cena $18.500, iemaksa $3.500.

Willowdale: Atsevišķa 6 istabu māja, privāts iebraucamais ceļš. Cena $21.500.

Yonge — Lawrence: atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, garāžas iespēja. Cena $19.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Mūsu biedrs

VOLDEMĀRS ĀBELE

dzimis 1910. gada 15. novembrī,
miris 1967. gada 29. maijā Toronto

Kanadas DV bēŗu fonds

10 TONNU SMAGS „SAINĪTIS" PA GAISA PASTU

Visai neparasts sūtījuma veids 10 tonnu smagas mašīnas nogādāšanai lidmašīnā no Vīnes uz Montrealu bija jāizvēlas šokolādes un saldumu rūpnīcas Expert Candy Ltd. īpašniekam Voldemāram Celmiņam, lai jauno saldējuma vafeļu mašīnu varētu sākt darbināt paredzētajā laikā un paveikt steidzošos pasūtinājumus.

Mūsu laikraksta līdzstrādniekam tiekoties ar latviešu saldumu rūpnieku V. Celmiņu, kuŗa ražotās Lieldienu zaķu, olu un citas šokolādes figūras nu jau labi pazīstamas visā Kanadā un vairākās ASV daļās, viņš tieši pārslēdzas vasaras posmā uz saldējuma vafeļu vai, kā kanadieši saka, saldējuma „kōnu" ražošanu. Jāpiezīmē, ka V. Celmiņš rūpnīcā lielāko tiesu lieto konveidīgās formas, bet ir arī pieprasījumi pēc vēl četrām vai piecām cita veida formām (piemēram, mazas glāzes veidā, ar plakanu pamatu vai tamlīdzīgi), kuŗās pircējs saņem pasūtināto saldējumu. Expert Candy Ltd. jau pāris gadu vasaras sezonā nodarbojas ar šo saldējuma vafeļu cepšanu, taču līdzšinējā mašīna, kuŗas produkcija ir līdz 8000 kraukšķīgo vafeļu stundā, nespēj apmierināt visus pieprasījumus, jo izrādījās, ka Kvebekas provincē nav fabriku, kas šādas vafeles saldējumam ražotu, kādēļ tās ieved no Ontario provinces.

Sākoties priekšdarbiem un gatavojoties pasaules izstādei Montreālā, V. Celmiņš jau vairāk nekā pirms viena gada pasūtināja Austrijas galvaspilsētā Vīnē jaunu, ar vismodernākajām ierīcēm un elektroniskajām kontrolēm būvētu mašīnu, bet būves procesam aizkavējoties, pats aizlidoja uz Vīni un sekoja nobeiguma darbiem.

„Lai pagūtu nodot tos vafeļu pasūtinājumus, kas domāti tieši pasaules izstādes vajadzībām, mašīnu nācās nogādāt Montreālā pa gaisu, tā ietaupot vismaz divas nedēļas laika, salīdzinot ar parasto sūtījuma veidu pa ūdens ceļu," paskaidro V. Celmiņš.

Expert Candy Ltd. rūpnīca nu jau vairākkārtīgi paplašināta, lai spētu visus firmu un veikalu pieprasījumus izpildīt un piegādāt preci laikā. Jautāts par nākotnes nodomiem, V. Celmiņš pastāsta, ka nesen aizvadītā Eiropas lidojumā varējis apciemot piecas valstis, pasūtinājis Šveicē vēl trīs jaunas šokolādes figūru lejamās mašīnas, bet Vācijā izvēlējies vairākas jaunas formas, kuŗas papildinās nākošo Lieldienu dažādo figūru klāstu. Šis sūtījums gaidāms Montreālā šai augustā. Francijā viņš savukārt ievadījis sarunas ar kādu no pazīstamākajiem šokolādes izstrādājumu speciālistiem, kas ar mieru pārcelties uz dzīvi Montreālā un uzņemties rūpnīcas šokolādes nozares vadību, jo uzņēmums nu jau sasniedzis tādus apmērus, ka vajadzīgi vairāki nozaŗu vadītāji.

Lai „atvilktu elpu", V. Celmiņš, kuŗu dzimtenē pazinām kā pieckārtēju Latvijas meistaru grieķu-romiešu cīņā, domā „pazust" vismaz uz pāris nedēļām kaut kur Floridā.

J. Vairdotis

Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas paziņojums

Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas un Otto Krolla kopīgi rīkotās kultūras priekšmetu loterijas laimestu izlozi neparedzētu kavēkļu dēļ nācās no 28. maija pārcelt uz šāgada 17. decembri, kad paredzēts galīgi pabeigt līdzekļu vākšanas akciju pieminekļa celšanai, kuŗu atklās 1968. gada rudenī, ievirknējot šo notikumu Latvijas 50 gadu jubilejas svinību sarīkojumu skaitā. Piemineklī iecerēts simboliski veidot arī kā latviešu kultūras un brīvības cīņu pieminekli, kuŗās abi lielie trimdinieki aktīvi piedalījušies. Līdzekļu vācēji ar ziedojumu sarakstiem un loterijas lozu pārdevēji laipni lūgti galīgos norēķinus iesniegt ne vēlāk par šāgada 10. decembri, bet uz 1. jūliju paziņot, kādu kopsummu viņi jau ieņēmuši un cik, minimāli lēšot, cer vēl aptuveni ieņemt, lai RAPK varētu gūt kaut apmēram pārskatu par līdzekļu vākšanas galīgo rezultātu un uzsākt pieminekļa projektēšanu.

RAPK izsaka visiem līdzekļu vācējiem sirsnīgāko pateicību par šī cēlā nacionālā mērķa īstenošanas veicināšanu, lūdzot iegaumēt augstāk minētos datumus, lai, taupot līdzekļus, nebūtu jāsūta atgādinājumu vēstules. Līdzekļu vākšanas akcija attīstās sekmīgi. Līdz šim lielākais vienreizējais ziedojums ienācis no Roberta un Almas Hiršiem 500 dol. apmērā. RAPK laipni lūdz citus turīgākus tautiešus un organizācijas šim labajam piemēram sekot. RAPK izska visiem līdzšinējiem ziedotājiem un loterijas ložu pircējiem paldies un būs arī turpmāk pateicīga par katru, kaut vismazāko ārtavu latviešu kultūras un brīvības piemineklim. RAPK it sevišķi tencina Daugavas Vanagu organizāciju, kas aktīvi piedalījusies līdzekļu vākšanā.

Ziedojumu sarakstus vēl var pieprasīt no RAPK sekretāra Uļža Gravas (101 Lenox Rd., Apt. 20, Brooklyn N. Y. 11226, U. S. A.), bet loterijas lozes no O. Krolla (12 Harrison St., Oak Park, Illinois 60304, U. S. A.

RAPK ir organizēta un darbojas kā nepolitiska demokratiska kultūras organizācija, kuŗā pašreiz līdzdarbojas 40 personu no visām trimdas aprindām, bet ap 2000 tautiešu jau piedalās līdzekļu vākšanā.

„Ikvienam roka jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu tiek!" (Rainis).

Raiņa un Aspazijas pieminekļa komiteja

Mūsu nodaļas biedrs

VOLDEMĀRS ĀBELE

dzimis 1910. gada 15. novembrī,
miris 1967. gada 29. maijā Toronto.

Viņu piemin

DV TORONTO NODAĻA

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $................

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.56 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Saldumu rūpnīcas Expert Candy Ltd. pasūtinātā mašīna pienākusi Montrealas lidlaukā. Tā redzama divās daļās — uz autoplatformas pa kreisi un uz pārvietojamā celtņa pa labi. Par šo visai neparasto pasta sūtījumu, kuŗu veica Holandes KLM lidmašīna un apkalpe, bija ieinteresēti arī pilsētas tirdzniecības un rūpniecības iestāžu vadītāji, kā arī preses pārstāvji. To rindā lidmašīnas priekšā 3. no labās ir Expert Candy Ltd. īpašnieks Voldemārs Celmiņš, bet 2. no kreisās — uzņēmuma direktors Jānis Dindzāns.

SumināJums latviskās skolas sargam

BIJUŠAJAM MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS DIREKTORAM A. DREIMANIM 85 GADI

Minsteres latviešu ģimnazijas izveidotājs un izvedējs cauri visām nebaltām dienām jau 5 gadus atrodas pensijā: ar 80 mūža gadiem Ansis Dreimanis atstāja iemīļoto darba lauku, kuŗā nepārtraukti bija darbojies 60 gadu. Viņš būtu varējis strādāt vēl 10 gadu, jo tā stāvs šodien vēl tikpat vingrs kā pensijā aiziešanas dienā. Taču nevar prasīt visu dzīvi citu labā. Priecāsimies, ka dižais jaunatnes audzinātājs vēl moži seko visām latviešu sadzīves problēmām un vienīgās ģimnazijas liktenim. Katru nedēļu viņš atnāk uz skolas bibliotēku pēc jaunākajām grāmatām. Tā ir arī iespēja satikties ar skolotājiem, ar kuŗiem kopā viņš veidoja latviešu ģimnaziju grūtajos trimdas gados Augustdorfā un vēlāk Minsterē.

Sirmais paidagogs kopā ar dzīvesbiedri pavada savas dzīves atvasaras dienas gan Minsterē, gan dēla un meitu ģimenēs, Ķelnē. Latviešu sabiedrība to gan it kā aizmirsusi, bet viņš par to nesūrojas, jo garlaicības nekad nepazīst. Un tas ir viens no cilvēka mūža cēlākajiem tikumiem — būt nepārtraukti nodarbībā. Pateicoties šai īpašībai, A. Dreimanis var atskatīties uz bagātu darba mūžu, kas veltīts latviešu jaunatnes audzināšanai. Varētu gan sagaidīt, ka latviešu organizācijas un trimdas sabiedrība vispār atcerētos šo latviskās sardzes milzi, kas pēc pašaizliedzīga darba tagad kļuvis vientulis un iztiek ar niecīgu pensiju. Ar sirsnību viņš piemin katru bijušo audzēkni un priecājas par tā panākumiem. Gandrīz visus viņš domās apciemo un jautā, kā viņiem klājas. Bet daži it kā bez vēsts pazuduši. Arī bijušo audzēkņu pienākums būtu atcerēties veco direktoru, kas par katru priecājās un skuma, arī tagad par katru sirsnīgi padomā. Draudzīgs sveiciens uztur vecās saites un cilvēcību.

Ansis Dreimanis dzimis 1882. g. 22. maijā Talsu apriņķī Cēres pagastā. Kā zemnieka dēls viņš izbaudīja visas dzīves grūtības, bet neatlaidībā sasniedza iecerēto, 1903. gadā pabeidzot Baltijas skolotāju semināru Kuldīgā un sākot strādāt Talsos par skolotāju, lai iekrātu līdzekļus tālākai izglītībai. Jau 1905. gadā viņš izturēja ģimnazijas gala eksāmenus Carskoje Selo pie Pēterpils, 1907. gadā arī izdevās uzsākt Pēterpils universitātē matēmatikas un bioloģijas studijas. Kā sevišķi sekmīgs students viņš saņēma valdības stipendiju un 1912. gadā studijas beidza. Pārkrievošanas programmas ietvaros jaunajam skolotājam nedeva vietu Baltijā, bet to nosūtīja uz Vologdu, kur viņš strādāja no 1912.—1917. gadam. Revolūcijas laikā, izmantojot jukas, A. Dreimanis devās uz dzimtenes pusi: vispirms apmetās Rākveras vīriešu ģimnazijā Igaunijā, tad Ausēja reālskolā Cēsīs un pēdīgi 1919. gadā pārgāja uz Rīgu, kur strādāja līdz 1921. gadam Rīgas pilsētas 3. meiteņu ģimnazijā.

Jubilāru 1921. gadā aicināja uz dzimto novadu par Talsu ģimnazijas direktoru, kur viņš pildīja savu pienākumu ar izcilām sekmēm līdz 1944. gada oktobrim, kad vajadzēja doties trimdā. Ilgajā Talsu ģimnazijas vadības laikā direktors A. Dreimanis vaidojis veselu paaudzi brīvās Latvijas jaunatnes; minēsim kaut dažus ievērojamus kultūras darbiniekus — teoloģijas profesoru A. Treiju, māksliniekus K. Freimani un K. Šūniņu, tēlnieci Dzeguzi, tautsaimnieku K. Zīvertu un daudzus citus. Arī trimdā jubilārs nepārtraukti strādāja audzinātāja darbā: no 1945. gada oktobŗa pārzināja Grēvenes latviešu ģimnaziju, bet pēc nometnes likvidēšanas no 1949. gada vadīja Augustdorfas latviešu ģimnaziju, kuŗu 1957. gadā pārvietoja uz Minsteri un kuŗa tagad ir vienīgā pilntiesīgā latviešu ģimnazija visā brīvajā pasaulē.

Augustdorfas latviešu ģimnazijas noturēšanā A. Dreimanim pienākas sevišķa atzinība, kuŗa vēl nav pietiekami apcerēta. Par spīti gandrīz nepārvaramām materiālām grūtībām, skolotājiem strādājot bez atlīdzības, viņš bija tas, kas pirmais rādīja priekšzīmi un turpināja pasniegt stundas. Kad skolu pārcēla uz Minsteri, stāvoklis materiālā ziņā sāka uzlaboties. Skolas jaunatne sirmo direktoru ļoti cienīja un mīlēja, jo viņš vienmēr zināja īstos vārdus attiecīgā situācijā. Jubilejas dienā pirms 10 gadiem viņš jaunatnei teica neaizmirstamus vārdus: „Jums, jaunatne, ieteicu tik ātri nemest iesākto pie malas, kaut arī ir grūtības, bet izturēt un iesākto ievest līdz galam. Tad sasniegtajā būs paliekoša laime, jo nekā nedod dzīšanās pēc netveramās laimes." Ansis Dreimanis jaunajiem draugiem vienmēr uzsvēra neaizmirst katra latvieša uzdevumu — saglabāt latvisko valodu un palikt latviešiem. Un — jaunatne viņam sekoja.

A. Spoģis

★ Pēc archibīskapa A. Lūša apciemojuma, Kraistčērčā, Jaunzēlandes dienvidus salā, nule konstruējusies Latvijas ev.-lut. baznīcas pārvalde Jaunzēlandē. Tās priekšsēdis ir māc. R. Reinfelds, viņa vietnieks O. Puķīte, sekretārs V. Lagzdiņš un pārvaldes locekļi A. Šteinbergs un J. Lūsis.

VECĀKS PĀRIS
M E K L E
2—3 ISTABAS un VIRTUVI
klusā mājā.
Lūdz zvanīt Toronto,
463-0241

M E K L Ē
vecmāmiņu
pie bērnu uzraudzīšanas
— var dzīvot uz vietas.
Lūdz zvanīt Toronto,
694-8860

STUDENTS M E K L Ē
1-istabas
D Z Ī V O K L Ī T I
(bachelor apartment)
LONDONĀ, Ontario.
Ofertes ar cenu lūdz sūtīt
A. Dulpiņš, 267 Bennett St.,
Peterboro, Ont.

NOSŪTIET NAUDU UZ
L A T V I J U
Nauda nosūtīta caur
GRAMERCY
TIEK IZSNIEGTA KĀ N A U D A CAUR ĀRZEMJU TIRDZNIECĪBAS BANKU MASKAVĀ.
PIEGĀDE 2 NEDEĻĀS.
BEZ ATVILKUMIEM.
JŪS ESAT NODROŠINĀTI TIKAI AR LICENCĒTU FIRMU PAKALPOJUMIEM
BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU.
VAIRĀK KĀ 20 GADU PIEREDZE KLIENTU APKALPOŠANĀ.
VISI PĀRVEDUMI GARANTĒTI PILNOS APMĒROS UN A P D R O Š I N Ā T I.
Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. TARIFS: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street, Newark, N. J. USA.
S E N S A C I O N Ā L S
PIEDĀVĀJUMS VASARĀ
Pieprasiet mūsu jauno cenrādi.
GRAMERCY
118 E 28th Street, New York, 10016.
118 E. 28 St., New York, N.Y.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3. jūnijā — pl. 7.30 vak. — Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskās baleta skolas gadskārtējais audzēkņu vakars Bloor Collegiate audit. 1141 Bloor St. W. (pie Dufferin).

24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

KIČENERA

3. jūnijā — plkst. 7 vakarā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un „Ceriņu" balle ar karalienes vēlēšanām. Sarīkojums notiek Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo - Wellington lidlauka.

SV. KATRĪNAS

10. jūnijā — pl. 7.30 vakarā zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē; pieteikšanās lielajā piknika laukumā starp Niagara on the Lake un Queenston. — Plkst. 4 pēcpusdienā kopīgs launags un spiningu mērķī mešanas sacensība.

PARLIAMENT - CARLTON RAJONĀ
i z ī r ē j a m a
i s t a b a ar vai bez mēbelēm un virtuves lietošanu. Laba satiksmes un iepirkšanās vieta.
Zvanīt Toronto
651-7465 vai 923-4842.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE
C A M A R O
OLDSMOBILE CHEVY II
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

PARCEL
IMANTA
Oldmarken 12, Bagsvaerd
Copenhagen, Denmark.
SVARĪGS PAZIŅO
Ja vēlaties iepriecināt savus piederīgos dzim
daties atvaļinājumā, tad laipni lūdzam savus
nodot nekavējoties, ne vēlāk kā līdz 20. jūnij
būs slēgta atvaļinājumu dēļ no 1. jūlija līdz 1
Esam saņēmuši lielus moderno vilnas drānu
un Šveices ražojumus. Sevišķi lielā izvēlē t
mēteļu un kostīmu drānas skaistās pasteļu k
Steidzamības gadījumos — naudas iegūšanai
speciālsaiņus:
IMANTAS speciālsainis
Naudas (200—300 rbļ.) iegūšanai (Lidsainis b
maksas):
2 dāmu vai kungu nailona lietus mēteļi (
zaļgans) 3,5 m zīda žoržeta (balta, melna,
tumši zila, rozā, flamingo sārta) vai zīda (da
sās vai musturos) kleitu drāna, 5 pāri n
krepnailona dāmu vai kungu zeķes, 3 šifon
lona lakatiņi, 1 dāmu nailona veļa vai nakts
kungu pletkrekls ....
(Normālcena ....
Iepriekšējais sainis dubultīgs (normāla ce
SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS:
3 dāmu vai kungu itāliešu nailona lietus m
sainis bez jebkādas piemaksas ....
SVEICIENS VASARAI:
1 dāmu vai kungu itāliešu nailona lietus
eleganta džerseja vasaras kleita košās krā
dāmu vai kungu nailona vai krepnailona ze
(Šis sainis spēkā līdz 20. jūnijam).
Turpmāk vēl spēkā mūsu zaļais cenrādis Nr
nebūtu, lūdzam pieprasīt.

PU
VE
Vesus
Zied
toju
bām
Piegādā Lielto
pārsūta uz visā
jā pasaulē. 231
tālr. LE 4—46
darba LE 3—4

A U S T R A Š M
DĀMU FRIZIEŖSALO
737 Bloor St., W., pie Grace, Toron

E L Z A P Ē R K
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veid
ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Sal
1 A Browning Ave., HO 8—5198, T

ROSAR-MORRISON FUNERAL
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET,
RŪPĪGA UN SMALKJŪT
APBEDĪŠANAS CEREMO
IZKĀRTOŠANA

Toronto Window MFC
165 CENTRE ST. E., RICHMOND
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija
Izdara dažādus logu pārbūvju d
LABS DARBS. ME
Nesaistošai informācijai zvan
darbā 889-1471, mājās BA 5
Edvardam vai Aldonai S P

MĒS IESPIEŽ
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGU
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VA
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU L
VĒSTUĻU VEIDLAPAS,
GRĀMATAS, ŽURNĀ
Labs darbs. — Mērenas c
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

PARCEL IMANTA SERVICE

Oldmarken 12, Bagsvaerd
Copenhagen, Denmark.

SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Ja vēlaties iepriecināt savus piederīgos dzimtenē, pirms dodaties atvaļinājumā, tad laipni lūdzam savus pasūtinājumus nodot nekavējoties, ne vēlāk kā līdz 20. jūnijam. Mūsu firma būs slēgta atvaļinājumu dēļ no 1. jūlija līdz 10. augustam. Esam saņēmuši lielus moderno vilnas drānu krājumus, angļu un Šveices ražojumus. Sevišķi lielā izvēlē tīras vilnas dāmu mēteļu un kostīmu drānas skaistās pasteļu krāsās.
Steidzamības gadījumos — naudas iegūšanai, ieteicam mūsu speciālsainus:

IMANTAS speciālsainis
Naudas (200—300 rbl.) iegūšanai (Lidsainis bez jebkādas piemaksas):
2 dāmu vai kungu nailona lietus mēteļi (brūns, zils, zaļgans) 3,5 m zīda žoržeta (balta, melna, jūras zila, tumši zila, rozā, flamingo sārta) vai zīda (dažādās krāsās vai musturos) kleitu drāna, 5 pāri nailona vai krepnailona dāmu un kungu zeķes, 3 šifona vai nailona lakatiņi, 1 dāmu nailona veļa vai naktskrekls, vai kungu pletkrekls ... $47.50
(Normālcena ... 57.20
Iepriekšējais sainis dubultīgs (normāla cena $106.90) 98.00

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS:
3 dāmu vai kungu itāliešu nailona lietus mēteļi (Lidsainis bez jebkādas piemaksas ... $40.00

SVEICIENS VASARAI:
1 dāmu vai kungu itāliešu nailona lietus mētelis, 1 eleganta džerseja vasaras kleita košās krāsās, 3 pāri dāmu vai kungu nailona vai krepnailona zeķes. ... $40.00
(Šis sainis spēkā līdz 20. jūnijam).

Turpmāk vēl spēkā mūsu zaļais cenrādis Nr. 45. Kam tā vēl nebūtu, lūdzam pieprasīt.

IMANTA
Parcel Service

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

SIDRABENĒ
PĀRDODAMA
VASARAS MĀJA.
Pircējam jābūt draudzes loceklim.
Zvanīt vakaros pēc pl. 5
CH 7-9629

JAUNĀKĀ SKAŅU PLATE
Teiksma A.P. 3003 Mono $5.00
ALFREDS PORIŅŠ — latviešu labākais tenors
Dziesmas klavieru, čello un vijoles pavadījumā

I

PŪT, VĒJIŅI	V. Ziedonis
AR LAIVIŅU IELAIDOS	V. Ziedonis
DIV' DZELTENI KUMELIŅI	L. Garūta
VISIEM ROZES DĀRZĀ ZIEDĒJ'	P. Līcīte
AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA	J. Vītols
SAULĪT' TECĒJ', TECĒDAMA	J. Vītols

II

VERDZENES DZIESMA	A. Kalniņš
ZIEMAS SAULE	H. Berino
SPĀNIEŠU ROMANCE	E. Dārziņš
LIEPU TĒJA	J. Ķepītis
KAD NĀKSI ATKAL	A. Okolo-Kulaks

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Atkalpārdevējiem izsūtām citā rēķinā.
Ontario dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

VALURE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 984½ Bloor St. W., Toronto 4 Ont., tālr. 533—2837
Tautiešiem atlaide

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

Jaunākās grāmatas

A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
K. Hamsuns — Zem rudens zvaigznēm, rom.	$3.50
V. Pelēcis — Malenieša pasaule, stāsti	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Jonansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Ir liela starpība
apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 16 gadu
PL 9-0266.

INTERIORS
by AUSEKLIS JANSONS
Paklāji — vietējie un importētie
Aizkari — Mēbeles — tīka vai valrieksta koka — Eļļas gleznas
2912 DANFORTH AVE., TORONTO 13
telefons 698-1469

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

KAS? KUR? KO? TORONTO

PUĶU VEIKALS
Venus

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām
Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037
A. PUTNIŅŠ

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1 A Browning Ave., HO 3—5198, Toronto.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

Toronto Window MFC Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

MĒS IESPIEŽAM
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTĪNĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Sūtiet labākās dāvanas uz Latviju.
Sūtiet tikai caur
INTERTRADE
Express Corp.
US DOLARU
speciāliem dolaru
veikaliem
CERTIFIKATUS
Vneshposyltorg Dolaru veikalos daudz dzirdējuši no saviem kaliem, par kuriem jūs esat draugiem un piederīgiem, kas bijuši tur. Jūsu piederīgie var izvēlēties labākos amerikāņu, Rietumeiropas un vietējos ražojumus, kā pārtiku, tekstilijas, apģērbus, mājsaimniecības priekšmetus un daudzas citas lietas. US DOLARU CERTIFIKĀTI izmantojami atvaļinājumiem atpūtas vietās veselības uzlabošanai, kooperatīvo dzīvokļu un mēbeļu iegādei. Tā ka Vneshposyltorgs pārdod preču izvēli un pakalpojumus, tad jūsu radiem gandrīz viss pieejams, ko viņi grib par US DOLARU CERTIFIKĀTIEM speciāli zemām dolaru cenām. US DOLARU CERTIFIKĀTI VĒRTI DIVREIZ TIK DAUDZ KĀ NAUDA RUBĻOS. CENAS SPECIĀLOS DOLARU VEIKALOS IR SAMAZINĀTAS PAR PUSI. Speciālie dolaru veikali atrodas daudzās lielās pilsētās un daudzi tiek vēl atvērti. Jūsu piederīgajiem tiek paziņots tieši no Vneshposyltorga par tuvumā esošo dolaru veikalu. Kur nav dolaru veikalu, saņēmējs var dabūt to pašu preci pa pastu. NEKĀDA SŪTĪŠANAS MAKSA. Par šo pakalpojumu nav jāmaksā ne saņēmējam, ne sūtītājam, jo izdevumus sedz Vneshposyltorgs. Nekādi ierobežojumi, var sūtīt katru summu un cik bieži vēlas. Ja jūs vēlaties iepriecināt savus piederīgos, pasūtiniet US DOLARU CERTIFIKĀTUS. PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010.
Pieprasiet jaunāko cenrādi.

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E.
HO 6-5152

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja
LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE.
Īpašnieks ST. CUKULS

STUDIO GIRL kosmētika
51 Wexford Blvd., Scarboro
pārstāve: *Marija Karols* tālr. 757-8221

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
816 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

Everlast Heating Co. 463-3613
Ierīko jaunas un labo vecas gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās 465-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
tel. 863—4451
365 Bay Street,
Toronto

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

NOSŪTIET NAUDU UZ
LATVIJU
Nauda nosūtīta caur
GRAMERCY
TIEK IZSNIEGTA KĀ NAUDA CAUR ĀRZEMJU TIRDZNIECĪBAS BANKU MASKAVĀ.
PIEGĀDE 2 NEDĒĻĀS.
BEZ ATVILKUMIEM.
JŪS ESAT NODROŠINĀTI TIKAI AR LICENCĒTU FIRMU PAKALPOJUMIEM
BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU.
VAIRĀK KĀ 20 GADU PIEREDZE KLIENTU APKALPOŠANĀ.
VISI PĀRVEDUMI GARANTĒTI PILNOS APMĒROS UN APDROŠINĀTI.
Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. TARIFS: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street,
Newark, N. J. USA.
SENSACIONĀLS PIEDĀVĀJUMS VASARĀ
Pieprasiet mūsu jauno cenrādi.
GRAMERCY
118 E 28th Street,
New York, 10016.
118 E. 28 St., New York, N.Y.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3. jūnijā — pl. 7.30 vak. — Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskās baleta skolas gadskārtējais audzēkņu vakars Bloor Collegiate audit. 1141 Bloor St. W. (pie Dufferin).
24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

KIČENERA

3. jūnijā — plkst. 7 vakarā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un „Ceriņu" balle ar karalienes vēlēšanām. Sarīkojums notiek Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo - Wellington lidlauka.

SV. KATRĪNAS

10. jūnijā — pl. 7.30 vakarā zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē; pieteikšanās lielajā piknika laukumā starp Niagara on the Lake un Queenston. — Plkst. 4 pēcpusdienā kopīgs launags un spiningu mērķī mešanas sacensība.

PARLIAMENT - CARLTON RAJONĀ
izīrējama
istaba ar vai bez mēbelēm un virtuves lietošanu. Laba satiksmes un iepirkšanās vieta.
Zvanīt Toronto
651-7465 vai 923-4842.

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Danforth — Logan: 3 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens eļļas apkure, 2 mod. virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un dubultgarāža. Īpašums labi uzturēts. Iemaksa $3.500. Atlikums uz vienu ilggadēju hipotēku. Cena $18.500,-.

Scarboro — Golden Mile: 6 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, mod. virtuve, izbūvēta atsevišķa telpa pagrabā, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Cena $20.500,-.

Wellington, Ontario, pie Westlake: Apbūves gabals bungalovam vai divstāvu mājai 50 x 200 pēdas. Cena $1.200,-.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ ZKARTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

SPORTS

NEGADĪJUMĀ CIETIS JURIS PŪCE

Zem jautājuma zīmes atrodas mūsu pasaules klases diska metēja Jura Pūces paredzētais starts Panamerikas spēlēs un vispār piedalīšanās šīs sezonas sacīkstēs, jo tikko saņemta ziņa, ka viņš 22. maijā Reno, braucot ar motociklu, cietis satiksmes negadījumā un savainojis muguru. Nav vēl skaidrības, vai bojāti tikai muskuļi, jeb vai arī skriemeļi, tādēļ atliek vienīgi cerēt, ka negadījuma sekas būs vieglākas nekā pieņemts un lieliski sāktā vieglatlētikas sezona, kurā Juris Pūce mūs iepriecināja ar jauniem rekordiem diska mešanā un lodes grūšanā, gūs vēl labāku nobeigumu. V. T.

JAUNS IZCILS VIDUSDISTANČNIEKS

Hamiltonā 27. maijā risinājās Ontario provinces vidusskolu fināli vieglatlētikā. Savā vecuma grupā (junioros) 1 jūdzes skrējienā 3. vietā ierindojās Londonas vidusskolas audzēknis Mārtiņš Jurjānis, veicot distanci 4:27,1 min. laikā.

Tas ir labākais sasniegums, ko iespējis kāds Kanadas latvietis, jo, pārrēķināts metriskajā 1500 m distancē, tas būtu apmēram 4:10,0 min., kas stipri labāks rezultāts par V. Teteŗa reālizēto Kanadas latviešu rekordu 4:18,9 min. Tādēļ jācer, ka Mārtiņu Jurjāni redzēsim arī latviešu sacīkstēs, kurās viņš, liekas, startētu gan bez nopietnas konkurences, tomēr spētu minēto Kanadas latviešu rekordu labot.

Spriežot pēc pērnā rudens rezultātiem, M. Jurjānis vēl teicamākas sekmes, šķiet, gūst garākajos 2 un 3 jūdžu skrējienos. Tā šai sezonā varētu gaidīt vairākus Kanadas latviešu rekordu labojumus, ja vien jaunais sportists izšķirtos par piedalīšanos arī latviešu rīkotajās sacensībās. V. T.

PĒC UZVARAS DIVI ZAUDĒJUMI

Toronto DV futbola vienpadsmits, kas Toronto un apkārtnes 2. līgas meistarsacīkstēs startē ar nosaukumu Latvian Hawks, šīs sezonas otrā spēlē 23. maijā sacentās ar Scarboro Thistle vienību, techniski un taktiski pārākajam, kā arī krietni ātrākajam pretiniekam zaudējot ar 0—3 (0—2) rezultātu. Latviešu sastāvā spēlēja Rāva, G. Ezers, Alksnis, Vilmanis, Gulbis, Špleisers, Rode, Pavasars, Bušs, Skuja, Petmanis, Testa, Hercbergs un V. Ezers.

Līgas trešajā spēlē 28. maijā Toronto DV futbolisti sacentās ar Willowdale Park vienību, arī šoreiz atzīstot pretinieka 5—3 (2—0) pārākumu. Piezīmējams, ka divus vārtus nācās zaudēt aizsardzības vainas dēļ. Latviešu virknējumā patīkamu progresu uzrādīja J. Skuja, bet divus vārtus guva Vilmanis, kas pazīstams kā izcils volejbolists, basketbolists un arī vieglatlēts. Trešo vārtu guvumu panāca Testa. Vienībā spēlēja Rāva, G. Ezers, Špleisers, Gulbis, Alksnis, Maranovičs, Rode, Vilmanis, Skuja, Namgauds, Testa, Bušs un V. Ezers.

Toronto DV komplektējumam pēc pirmajām trim līgas spēlēm tagad ir viena uzvara un divi zaudējumi. Nākošā sacensība paredzēta 8. jūnijā plkst. 7 vakarā Greenwood laukumā pret — Monteleone vienību. Bet pirms tam Toronto DV vienpadsmitam, gan vienīgi ar latviešu spēlētājiem sastāvā, 3. jūnijā Ņujorkā jāspēkojas ar turienes latviešu komplektējumu pirmajā šāgada latviešu meistarsacīkšu sacensībā, kuŗas atkārtojums notiks rudenī Toronto.

Pilsētas un apkārtnes 2. līgas meistarsacīkstēs latviešu vienībai bez jau minētās spēles 8. jūnijā tuvākajā laikā paredzētas šādas sacensības: 10. jūnijā plkst. 4 pēcpusdienā Greenwood laukumā pret Danforth vienību; 13. jūlijā plkst. 7 vakarā Withrow laukumā pret East York United un 17. jūlijā plkst. 7 vakarā tai pašā laukumā pret Estonia komplektējumu.

Latviešu sporta apvienības Kanadā futbola nozares vadītājs Arnolds Grīnbergs izraudzīts par kanadiešu līgas rietumapgabala viceprezidentu. Par šo izvēli jāpriecājas, jo arī kanadiešiem šim postenim grūti atrast piemērotāku vīru par A. Grīnbergu, kas futbolam ziedojis gandrīz visu savu dzīvi un kuŗam arī Toronto DV futbola vienība var pateikties par līdz šim gūtajiem panākumiem, sevišķi iepriekšējos gados, kad tie bija teicamāki nekā pērn. V. T.

SACĪKSTES BEZ REZULTĀTIEM...

Čikagas latviešu biedrības sporta kopa 21. maijā bija rīkojusi vieglatlētikas sacīkstes jaunatnei, kuŗās piedalījās 11 meiteņu un 20 zēnu, ierodoties arī no pilsētas apkārtnes. Jaunieši startēja, iedalīti 5 vecuma grupās.

Meiteņu sacensībās labākos panākumus guva Liene Dindone, savā vecumgrupā (13 un 14 g.) pārspējot pat zēnu veikumus. Viņa skrēja 60 m 9.0 sek., veica tāllēkšanā 4,27 m un augstlēkšanā 1,25 m. Jaunāko meiteņu grupā (8—10 g.) sekmīgākā izrādījās Sandra Šēniņa no Milvokiem, kuŗas pārākumu tomēr stipri apdraudēja pazīstamā vieglatlēta Ivara Veldres meita Monika. Vecāko meiteņu grupā (15 un 16 g.) veiksmīgākā bija Ilze Kļaviņa no Čikagas.

Zēnu sacensībās vissīvākās cīņas risinājās jaunāko dalībnieku grupās. 8—10 gadu veco grupā 60 m skrējienā, tāllēkšanas un augstlēkšanas kopvērtējumā 1. vietu dalīja I. Freidenfelds un V. Štrāls, bet 11 un 12 gadu veco grupā stipri līdzvērtīgi sniegumā bija J. Štrāls un A. Ezeriņš, pēdējam paliekot 2. vietā tikai pēc neveiksmes tāllēkšanā. 15 un 16 gadu veco grupā pārākais bija Harijs Šēniņš, kas veica 100 m skrējienu 13,7 sek., tāllēkšanā sasniedza 4,84 m un augstlēkšanā 1,41 m, atstājot 2. vietā Ivaru Graudiņu (abi no Milvokiem). Vecāko zēnu grupā uzvarēja Miķelis Grants, izcīnot E. Tiltiņa speciālbalvu, bet 2. vietā ierindojās Uldis Roze.

Uzvarētāji visās grupās saņēma Čkagas LBSK un Vidējo valstu latviešu sporta pārvaldes dāvinātās balvas. Sacensības vadīja A. Štrāls, kas priecājās, ka kuplais dalībnieku skaits attaisnojis pieliktās pūles un apliecinājis interesi par vieglatlētiku. A. Š.

Redakcijas piezīme: Kāda jēga vieglatlētikas sacensībām bez rezultātiem? Kādu priekšstatu lasītāji lai gūst par jauniešu spējām un veikumu, ja sacensību rīkotāji rezultātus nefiksē vai, kas vairāk ticams, redakcijai kā „mazsvarīgus" neziņo?

LAIKRAKSTA „LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Pulcinās kaŗa flotes

Pad. savienība sākusi pastiprināt savu Vidusjūras floti. Turcija devusi krieviem atļauju lietot tās territoriālos ūdeņus, šai gadījumā Dardaneļus, kaŗakuģu caurbraukšanai no Melnās jūras uz Vidusjūru. Vismaz 10 krievu kaŗakuģu un zināms skaits zemūdeņu izmantos Turcijas atļauju un pulcēsies Vidusjūrā kur jau atrodas spēcīgas angļu un amerikāņu flotes vienības.

Kaŗakuģu pulcēšanās Vidusjūrā notiek tiešā sakarā ar saspīlējumu Vidējos austrumos, kur kaŗa briesmas gan liekas mazinājušās, bet kaŗa iespēja joprojām pastāv, jo Akvabas jautājums nav atrisināts. Ēģiptiešu blokāde turpinās, un Izraēla šo stāvokli kā pastāvīgu turpmāko situāciju neakceptēs.

Cik zināms, rietumu lielvalstis sākušas kaŗakuģu koncentrāciju arī Sarkanā jūrā. Še runa par ASV un Franciju, bet galvenokārt Angliju, kas plāno uzsākt tirdzniecības kuģu apsardzību ceļā cauri Tiranas šaurumam uz Akvabas līci un tālāk uz Eilatas ostu. Ja var ticēt Nasera apgalvojumam, ēģiptieši Tiranas šaurumu piekaisījuši mīnām.

Ēģipte, Sīrija un Iraka uzsākušas slepenas sarunas par militāro spēku koordinēšanu un, kā teiktu Nasers, par ciešāku Izraēlas iežņaugšanu. Visumā tomēr liekas, ka kaŗa briesmas mazinājušās. Ja Nasers kādreiz nopietni domāja par kaŗu, tad tagad jāatzīst, ka viņš domājis pārāk ilgi, jo Izraēla tagad sagatavojusies, tāpat kā rietumu lielvalstis. Vai tad Pad. savienība patiešām būtu palīdzējusi Ēģiptei? Par to gandrīz jāšaubās. Krievi gan gribētu iespiesties Vidējos austrumos, bet to viņi vēlējušies jau sen, tikai nav iespējuši. Ar dažiem kaŗa kuģiem vien kaŗošana nav iespējama, it sevišķi ūdeņos, kuŗos pat normālos apstākļos būtu ārkārtējs rietumu sabiedroto pārākums.

Ja Naseram būtu izdevies pārsteigt Izraēlu un Rietumus, situācija izskatītos savādāka. Tagad turpretim jādomā, ka viņš atklātu kaŗu nekad nav plānojis, ka visa gatavošanās bijusi sakarā vienīgi ar blokādi Akvabas līcī, lai ar to traucētu un apgrūtinātu Izraēlas saimniecību un, angļiem izvācoties, sagrābtu savā varā Ādenu. Liekas, ka abās iecerēs Naseram gala rezultātā būs jāpaliek zaudētājam.

Tiranas šauruma un Akvabas līča blokādi salauzīs, jo tie ir starptautiski ūdeņi, kuŗos Ēģiptei nav nekādu tiesību traucēt tirdzniecības kuģu satiksmi. Otrkārt, angļi bija domājuši Ādenas protektorātu atstāt pēc apmēram gada, bet pašreizējai situācijai turpinoties, ir skaidrs, ka pēc gada tas nenotiks. Angļi Ādenā paliks ilgāk, un tā Nasers savās cerībās un nodomos vilsies.

NOTVERTI SPIEGI

Amerikāņu atomzemūdeņu bazē Holi Lochā, Skotijā, apcietināts viens vācu un viens amerikāņu jūrnieks, kā arī kāds vietējais zirgu sacīkšu derību pieņēmējs. Visi trīs apvainoti spiegošanā. Cik var secināt, spiegošana notikusi Pad. savienības labā, vainīgajiem mēģinot iegūt slepenu informāciju par amerikāņu atomzemūdenēm un Polaris atomraķetēm.

Holi Lochas spiegu afēru tur lielā slepenībā. Ir zināms vienīgi, ka tai varētu būt sakars ar kādu daudz plašāku spiegu tīklu, kuŗam savukārt var būt daudz kopīga ar agrākajiem spiegošanas gadījumiem britu admiralitātē.

Mūžīgā mierā aizgājusi
OLGA GREDZENS
1967. gada 24. maijā Ņujorkā.

Tālu paliek dzīves kņada
Krēslas pilnā zemes lejā.
Tev pār galvu jaunas zvaigznes,
Jauna rīta blāzma sejā. (Fr. Bārda)

Viņu mīļā piemiņā patur
VALDIS UN AUSTRA GRĀVELIS
ELZA ŠTEINS

Arabu vienotiba pieaug

Dažādajās žīdu organizācijās Kanadā un ASV sākuši pieteikties brīvprātīgie iespējamam kaŗam Izraēlā. Karš tomēr vēl nav sācies, bez tam Izraēlas valdība paskaidrojusi, ka brīvprātīgos tiešā kaŗa darbībā neiesaistīs: Kanadas un ASV brīvprātīgos — kā žīdus, tā nežīdus — iesaistīšot Izraēlas lauksaimniecībā un rūpniecībā, lai no šiem darbiem atbrīvotu jaunos izraēliešu vīriešus, kas stāsies armijas rindās.

No Kairo ziņo, ka Jordānija un Ēģipte parakstījušas savstarpēju aizsardzības līgumu. To personīgi parakstījis karalis Huseins, kam nebija diplomātisku attieksmju ar Ēģipti un kas tikai nesen attieksmes pārtrauca ar Sīriju. Lietojot agrākos jordāniešu un ēģiptiešu izteicienus, Kairo satikās nodevēju karalis ar komūnistu kājslauķi, radot visā arabu pasaulē ārkārtīgu vienotība sajūtu. Abu valstu tikko parakstītais aizsardzības līgums jāuzskata par lielu Nasera uzvaru, jo karalis Huseins ar savu braucienu uz Kairo parādījis padevību Naseram, akceptējis Ēģiptes vadību arabu pasaulē un, vismaz arabu pasaules acīs, novērsies no Rietumiem, izbeidzis „kalpošanu" amerikāņiem... Vai Huseinam tagad sekos arī Saudiarabija — otrs Nasera ienaidnieks? Klīst valodas, ka arabu līgai varētu pieslieties pat Tunēzija, kuŗas prezidents Burgiba Naseram „pat virsū neskatās".

Albertas parlamenta vēlēšanas

Albertas provinces parlamenta vēlēšanās 23. maijā pārliecinoši atkal uzvarēja sociālkredita partija, kuŗa valda jau kopš krizes laikiem. Izņemot pašu sākumu, premjēra krēslā visu laiku atrodas B. C. Mannings, sociālisma un komūnisma pretinieks un privāto pasākumu atbalstītājs. No 65 parlamenta vietām sokredi, kā viņus še sauc, ieguva 55. Iepr. valdībā viņiem bija 58 v. no 63. Zaudēja izglītības ministrs Makinons, kā arī dažam citam ministram uzvara šoreiz nenāca viegli. Labklājības ministrs Holmkrasts vairs nekandidēja.

Pārsteigumu sagādāja progresīvi konservātīvie, iegūstot 6 vietas, jo līdzšinējā parlamentā viņiem nebija neviena pārstāvja. No 6 jaunievēlētajiem tikai Dr. Horneram ir parlamentāra pieredze. Viņš pārstāvēja Edmontonas apkārtni Otavas parlamentā, bet šo darbu atzina par neizdevīgu savai ārsta praksei veicamo attālumu dēļ. Galvenos panākumus konservātīvie pieraksta savam 38 gadus vecajam vadītājam — Kalgarijas advokātam P. Lohīdam, kuŗa vectēvs bijis ministrs pirmajā konservātīvo federālajā valdībā. Kā jaunais opozicijas vadītājs viņš sola konstruktīvu valdības kritiku. Nākošajās vēlēšanās viņam paredz iespēju nomainīt līdzšinējo premjēru.

Liberāļi paturēja līdzšinējās 3 vietas. Viņiem ilgu laiku trūka laba partijas vadītāja. Šo pienākumu beidzot uzņēmās parlamenta līdzšinējais opozicijas vadītājs Makaņi, bet bija jau par vēlu. Balsu skaitā liberāļi no 20 noslīdēja uz 11%.

Jaundemokratiem līdz šim bija viena vieta. To nācās zaudēt, kaut iegūtās balsis pieauga no 9 uz 16%. Neatkarīgie paturēja savu vienu vietu. No iespējamiem 802.000 vēlētājiem, kas vecāki par 19 gadiem, vēlēšanās piedalījās 403.000.

S. Venta

Pirmie uzbrukumi Svetlanai

Kamēr Staļina meita Svetlana Alilujeva ASV „taisa naudu", Pad. savienība pamazām pret viņu radījusi naida kampaņu. Padomju prese ilgi klusēja, un amerikāņi cerēja, ka Svetlanas lidojums no Šveices uz ASV paliks bez gaidītajām konsekvencēm no Maskavas puses. Politiski amerikāņi Svetlanu nekur nav mēģinājuši iejaukt, nedz arī viņu izmantot par propagandas ieroci pret Pad. savienības režīmu.

Tagad, runādams Maskavā, padomju Nobela literātūras prēmijas laureāts Šolochovs asi uzbrucis amerikāņiem un visiem rietumniekiem, kas neaicināti prasa brīvību padomju rakstniekiem un māksliniekiem. To rindās jāieskaitot arī amerikāņu centrālais pretizlūkošanas dienests, kuŗa aģenti Svetlanai Alilujevai izkārtojuši lidojumu no Indijas uz Šveici un vēlāk uz ASV, dažādi senātori, novecojuši baltkrievu emigranti un tāds politisks liķis kā Kerenskis. Šī Šolochova runa bija pirmā reize, kad Pad. savienības iedzīvotāji oficiāli uzzināja, ka Staļina meita izšķīrusies apmesties uz dzīvi ASV. Līdz šim no kāda īsa aizrādījuma šāgada 13. martā viņiem bija zināms vienīgi tik daudz, ka Svetlana Alilujeva izbraukusi uz Indiju, bet ne vārda, cik ilgi nodomājusi tur palikt, tāpat par vēlākajiem notikumiem.

PROTESTĒ PRET VIENPUSĪBU

Latvijas PEN klubs izmantojis britu filozofa B. Rasela rīkotā „kaŗa noziedznieku tribunāla" atklāšanu Stokholmā, lai „tribunāla" prezidentam — franču rakstniekam Ž. P. Sartram iesniegtu vēstuli, ieteicot pārdomāt arī apstākļus Pad. savienībā un vārda brīvības apspiešanu Latvijā. Sartrs saņēmis arī informāciju par latviešu rakstnieku likteņiem okupētajā Latvijā un brīvajā pasaulē. **„Kaŗa noziedznieku tribunāls"** nevarēja dabūt atļauju savu „darbību" sākt ne Anglijā, ne Francijā, nedz Italijā. Zviedrija ar šī apšaubāmā rakstura pasākuma pielaišanu sagādājusi sev krietnas nepatikšanas. Pret „tribunālu" protestēja arī Demokratiskā alianse, kuŗas loceklis ir Latviešu nacionālais fonds. Demonstrācijas gājienā ar plakātiem, kuŗos vērsās pret tribunāla vienpusību un neobjektīvitāti, piedalījās dzejnieks Andrejs Eglītis, prāv. O. Sakārnis, C. Kaulēns u. c. Stokholmas dienas presē, radiofonā un televīzijā par šo demonstrāciju bija plaši atreferējumi.

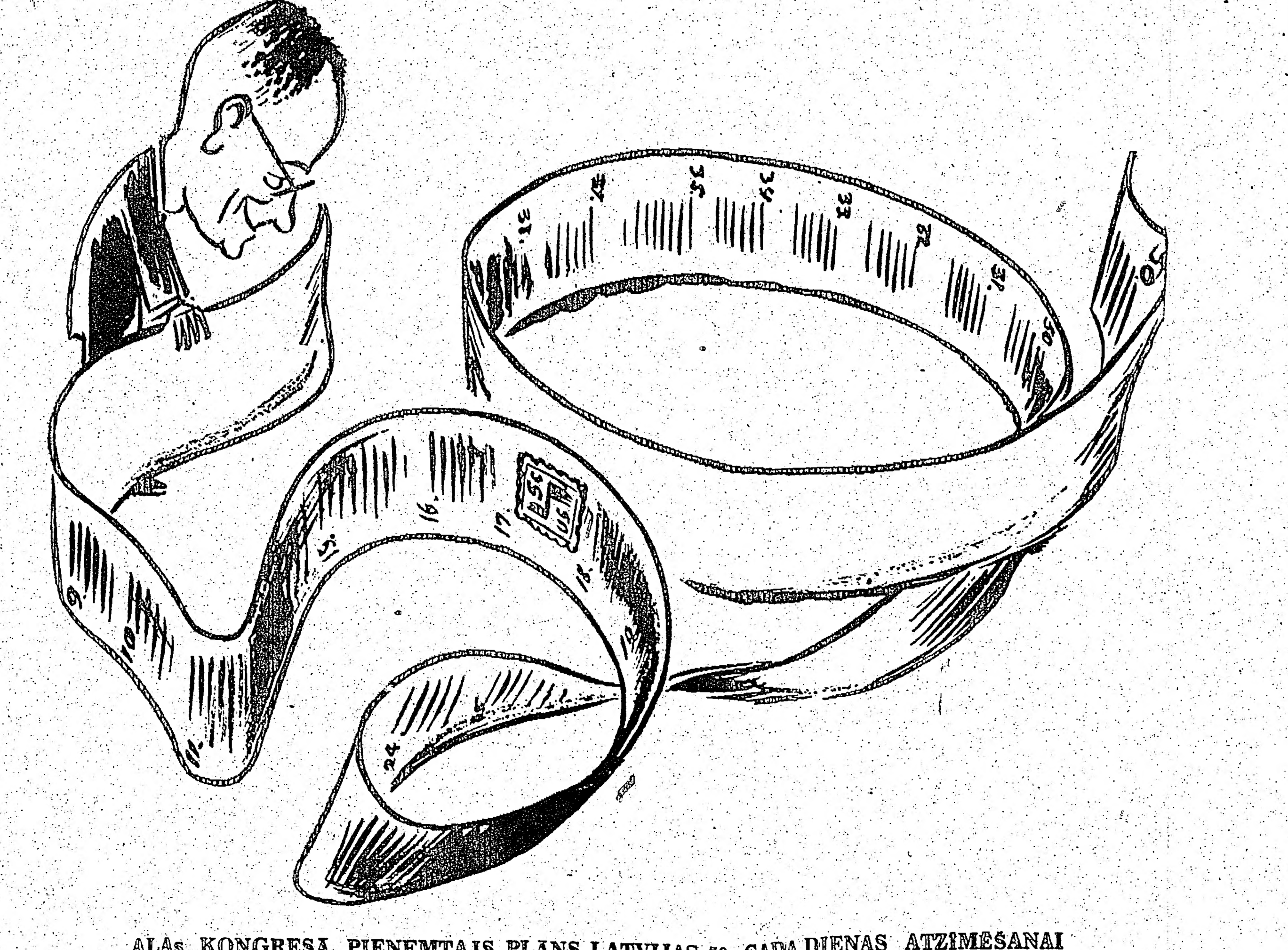

ALAs KONGRESA PIEŅEMTAIS PLĀNS LATVIJAS 50. GADA DIENAS ATZĪMĒŠANAI
Priekšsēdis: Ierosinājumu tik daudz, ka nevar saprast, no kuŗa gala sākt!
Ed. Keiša karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Otrdienas rītā Expo 67 laukumā izcēlās ugunsgrēks nacionālās Ķīnas paviljonā. Sadeguši visi eksponāti, bet pati celtne maz cietusi. Nacionālās Ķīnas paviljonu no jauna atvērs pēc mēneša, kad būs saņemti jaunie eksponāti. Ugunsgrēka cēloņi nav vēl noskaidroti. Šis ir jau otras lielākās nepatikšanas izstādes pārvaldei, jo nesen Kuvaitas valdība slēdza savu paviljonu protestā pret Kanadas valdības nostāju Vidējo austrumu pašreizējā krizē. Pie mazākām nepatikšanām pieskaitāma bumbas novietošana Kubas paviljona tuvumā, kas sprāgstot nav nodarījusi nekādas vainas, un dažu laimes spēļu vadītāju apcietināšana La Ronde izpriecu parkā. Pēdējie aicinājuši piedalīties tādā laimes spēlē, kurā izredzes vispār laimēt bijušas pārāk niecīgas.

★ Šķiet, ka Toronto pilsētas tēvi par savas jaunās valdes ēkas apkārtnes izveidošanu un vecās pilsētas valdes celtnes likteni paši nespēj rast skaidrību un palikt pie mērķtiecīga lēmuma. Laikrakstos daudz pārrunātais, celtais un peltais Ītona plāns kolosāla iepirkšanās centra radīšanai, nojaucot veco Viktorijas laikmeta celtni, tagad neatsaucami atmests. Bet tikko tas noskaidrojās, pilsētas valde saņēma piedāvājumu no kāda Ņujorkas uzņēmēja par 40 milj. dol. uz 99 gadiem noīrēt un izveidot Ītona projektu. Tūlīt laikrakstos atjaunojās žēlabu atreferējumi par vecā pilsētas valdes nama uzturēšanas un nepieciešamo kapitālremontu milzu izmaksu. Piebilstams, ka piedāvājums nāk no miljonāra V. Cekendorfa, nekustamu īpašumu „imperijas" īpašnieka, kuŗam ASV jāatbild tiesā par 50 milj. dol. izšķiešanu un ļaunprātīgu bankrotu. Pilsētas tēvi tagad spriež, vai piedāvājums noticis saziņā ar Ītona firmu vai ne. Ītons no komentāriem atturas. Cekendorfa tūlītējas samaksas solījums gan kārdina, bet vienīgi kontrolieris Herberts Orlifs sausi paskaidrojis, ka piedāvājums satur tik daudzus neizdevīgus nosacījumus, ka nepelna ievērību.

★ Pārrunājot federālajā parlamentā Kanadas televīzijas un radio raidītāja (CBC) darbību, uzsvērta doma, ka būtu jāmēģina atbrīvot CBC no komerciālos raidījumos bazētās atkarības, piešķiŗot lielāku valdības subsidiju, lai programmu varētu veidot neatkarīgu no pūļa gaumes galvenās barības — „popa un niekiem".